

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Henna Eksymä

Liiketalouden opinnäytetöiden ohjaus

Ohjausprosessi ohjaajien näkökulmasta

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

Tammikuu 2020

Tekijä Otsikko	Henna Eksymä Liiketalouden opinnäytetöiden ohjaus. Ohjausprosessi ohjaajien näkökulmasta
Sivumäärä Aika	47 sivua + 1 liite Tammikuu 2020
Tutkinto	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja	Tutkintovastaava Anne Perkiö
<p>Tämä opinnäytetyö tehtiin Metropolian Ammattikorkeakoulun liiketalouden tutkinto-ohjelman toimeksiannosta, ja sen tarkoituksena oli selvittää Metropoliasa liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajana toimivien opettajien näkemykset nykyisestä opinnäytetöiden ohjausprosessista. Selvityksen perusteella oli tarkoitus antaa kehitysehdotuksia opinnäytetyöprosessin parantamiseksi.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä oli kvantitatiivinen tutkimus, ja selvitys tehtiin kyselytutkimusta käyttäen. Opinnäytetyössä käytettiin viitekehyksen aineistona pääasiallisesti ammattikorkeakoulun opinnäytetyöhön ja sen ohjaamiseen liittyvää kirjallisuutta, aiheita käsitelleitä aikaisempia tutkimuksia sekä muiden ammattikorkeakoulujen tekemiä op-paita opinnäytetöiden ohjauksesta.</p> <p>Selvityksen tulosten mukaan kyselyyn vastanneet Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajat olivat suurimmilta osin tyytyväisiä nykyiseen opinnäytetöiden ohjausprosessiin. Ohjausprosessin parantamiseksi annettiin kahdentyyppisiä kehitysehdotuksia. Ensimmäisen tyypin kehitysehdotukset olivat opinnäytetyöprosessia yleisesti koskevia ja toisen tyypin kehitysehdotukset koskivat opinnäytetöiden arviointia.</p>	
Avainsanat	liiketalous, opinnäytteet, ohjaus (neuvonta ja opastus), ohjaajat (kasvatus ja opastus), prosessit

Author Title	Henna Eksymä Supervising the Bachelor's Thesis of Business Administration students The Thesis Supervision Process from the Thesis Supervisors' Perspective
Number of Pages Date	47 pages + 1 appendice January 2020
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Anne Perkiö, Head of Degree Programme
<p>This bachelor's thesis was commissioned by the degree programme in Economics and Business Administration of Metropolia University of Applied Sciences. The purpose was to find out how the lecturers, who act as thesis supervisors for the students, see the current thesis supervision process. The aim was to give development suggestions for improving the thesis supervision process based on this report.</p> <p>The empirical part of this thesis was completed by a survey and quantitative study was applied as the research method. Literature and previous studies concerning University of Applied Sciences Bachelor's theses and guides about supervising thesis process made by other Universities of Applied Sciences were used as source material for the thesis.</p> <p>According to the results of the report, the thesis supervisors who took part in the survey were mostly pleased with the current state of the Metropolia's Economics and Business Administration Bachelor's thesis supervision process. Two types of development suggestions were given for improving said process were given. The first type of the development suggestions concerned thesis supervision process in general and the second type concerned thesis evaluation.</p>	
Keywords	Economics and Business Administration, Bachelor's thesis, direction (instruction and guidance), instructors (guidance and education), processes

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn tavoite	1
1.2	Metropolia Ammattikorkeakoulu	1
1.3	Selvittävä ongelma ja selvityskysymys	2
2	Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa	2
2.1	Yleistä ammattikorkeakoulussa tehtävästä opinnäytetyöstä	2
2.2	Perusteet ammattikorkeakoulun opinnäytetyölle	4
2.3	Liiketalouden opinnäytetyöt ammattikorkeakoulussa	5
2.4	Toivottavat piirteet ammattikorkeakoulun liiketalouden opinnäytetöissä	7
2.5	Hyvän tieteellisen käytännön mukainen opinnäytetyö	9
3	Opinnäytetyön ohjaaminen ammattikorkeakoulussa	10
3.1	Opinnäytetyöprosessista	10
3.2	Opinnäytetyön ohjaaminen	12
3.2.1	Ohjauksen määrittelyä	12
3.2.2	Toimijuutta vahvistava ohjaus	13
3.2.3	Ohjausnäkemyksistä	17
3.3	Opinnäytetyön ohjauksessa huomioitavaa	17
4	Selvityksen toteutus	23
4.1	Kvantitatiivinen tutkimus	23
4.2	Selvityksen otos	25
4.3	Kyselylomake	25
5	Vastaajien käsitykset Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessista	27
5.1	Taustakysymykset	27
5.2	Opinnäytetyö	29
5.3	Yleistä opinnäytetyön ohjausprosessista	30
5.4	Opinnäytetyön aloitusvaiheen ohjaaminen	32
5.5	Opinnäytetyön työvaiheen ohjaaminen	34
5.6	Opinnäytetyön arviointi ja palautteen anto	35
5.7	Lisäkommentit kyselyyn vastanneilta	36

6	Johtopäätökset	37
6.1	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	37
6.2	Pohdintaa tuloksista	38
6.3	Kehitysehdotukset	41
6.4	Opinnäytetyöprosessin arviointia	42
	Lähteet	44
	Liitteet	
	Liite 1. Kyselylomake	

1 Johdanto

Tässä johdantoluvussa kerrotaan ensiksi tälle opinnäytetyölle asetetuista tavoitteista. Seuraavaksi annetaan lyhyt kuvaus tämän opinnäytetyön toimeksiantajasta. Viimeiseksi selitetään, mitkä ovat tämän opinnäytetyön selvitettävä ongelma ja selvityskysymys sekä miten opinnäytetyö tullaan toteuttamaan.

1.1 Työn tavoite

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Metropolia Ammattikorkeakoulussa (myöhemmin Metropolia) liiketalouden tutkinto-ohjelman opinnäytetöiden ohjaajana toimivien opettajien näkemykset nykyisestä opinnäytetöiden ohjausprosessista. Selvityksen perusteella annetaan kehitysehdotuksia tämän prosessin parantamiseksi.

Tämä opinnäytetyö tehdään Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden tutkinto-ohjelman toimeksiannosta. Toimeksiantaja haluaa selvittää sekä opiskelijoiden että opettajien näkemykset ja kokemukset Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessista.

1.2 Metropolia Ammattikorkeakoulu

Pääkaupunkiseudulla toimiva Metropolia Ammattikorkeakoulu on monialainen ja kansainvälinen ammattikorkeakoulu. Se kouluttaa tekniikan, liiketalouden, sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurin kehittäjiä ja asiantuntijoita. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019a.) Metropolia Ammattikorkeakoulu muodostui Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian sekä EVTEK-ammattikorkeakoulun yhdistymisestä ja sen toiminta alkoi 1.8. 2018. Ammattikorkeakoulua ylläpitää Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, jonka perustajia ovat Kirkkonummen kunta sekä Espoon, Vantaan, Helsingin ja Kauniaisten kaupungit. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019b.)

Metropoliassa opiskelee 16 400 opiskelijaa 69 tutkinto-ohjelmassa. Tutkinto-ohjelmista 43 on AMK-tutkinto-ohjelmia. Näistä tutkinnoista 6 on englanninkielisiä. Ylempiä AMK-tutkintoja on 26 ja niistä 5 on englanninkielisiä. Henkilökuntaa Metropoliassa on noin 920. Heistä 570 on päätoimisia opettajia. Vuonna 2018 Metropolia valmistui 2840 opiskelijaa ammattikorkeakoulututkinnosta ja 420 ylemmästä AMK-tutkinnosta. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019a.)

1.3 Selvittävä ongelma ja selvityskysymys

Tämän opinnäytetyön selvittävänä ongelmana on: Millaisena Metropolian liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavat opettajat näkevät nykyisen ohjausprosessin, ja miten sitä voisi parantaa? Sen selvityskysymys on: Millainen on toimiva opinnäytetyön ohjausprosessi? Tämä opinnäytetyö toteutetaan kyselytutkimusta käyttäen. Menetelmänä on kvantitatiivinen tutkimus.

2 Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa

Tässä luvussa kerrotaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyöstä sekä siitä, miksi ammattikorkeakoulussa tehdään opinnäytetyö. Lisäksi selvitetään, millaisia ovat ammattikorkeakoulussa tehtävät liiketalouden opinnäytetyöt ja kuvaillaan niitä piirteitä, joita ammattikorkeakoulun opinnäytetyössä toivotaan olevan. Viimeiseksi kerrotaan hyvän tieteellisen käytännön mukaisesta opinnäytetyöstä.

2.1 Yleistä ammattikorkeakoulussa tehtävästä opinnäytetyöstä

Opinnäytetyö on ammattikorkeakouluopintojen laajin ja haasteellisin kirjallinen tehtävä. Se on osoitus ammattikorkeakoulussa opiskelevan kyvystä saada aikaan opinnäyte, joka kehittää alaa ja työyhteisöä sekä opinnäytetyön tekijää. (Tuomi & Latvala a; Tuomi & Latvala b.) Opiskelijalle opinnäytetyö antaa tilaisuuden syventää asiantuntemustaan kiinnostavasta aihealueesta. Se voi myös avata tuttuihin aiheisiin aivan uuden näkökulman. Opiskelija voi sen kautta todentaa ja vahvistaa ammattitaitonsa sekä osoittaa selviävänsä myös vastaavista työelämän tehtävistä. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 1.)

Laajuudeltaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyö on 15 opintopistettä (Timonen 2008, 14). Itsenäisen työskentelyn lisäksi opintopistemäärään tulisi, ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden laatusuositusten mukaan, sisältyä myös ohjauskeskustelut sekä seminaarit (Oulun ammattikorkeakoulu 2006, 7).

Aihe ammattikorkeakoulun opinnäytetyöhön valitaan ammattiopintojen alueelta (Oulun ammattikorkeakoulu 2006, 7). Valitun aiheen on oltava sellainen, josta opinnäytetyön tekijä on halukas tekemään opinnäytteen ja josta hän on kiinnostunut. (Timonen 2008, 65.)

Koska ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä tehdään yhteistyötä työelämän kanssa, niiden aiheet pohjautuvat yleensä työelämlähtöisesti toimeksiantajan tarpeisiin, jotka nousevat käytännön työelämän haasteista (Päällysaho & Luomanmäki & Lehto 2018). Hankkeistetussa opinnäytetyössä on sovittu etukäteen, että

- työelämä maksaa työn teosta joko opiskelijalle tai ammattikorkeakoululle
- työelämän edustaja on nimetty opinnäytetyön ohjaajaksi
- opinnäytetyön tulosta hyödyntäminen työelämän tarkoituksiin, alusta lähtien (Jolkkonen 2007, 13).

Hankkeistetun aiheen toimeksianto voi tulla myös ammattikorkeakoululta tai sen yksiköltä (Oulun ammattikorkeakoulu 2006, 9). Muita mahdollisia opinnäytetyöaihteita ovat opinnäytetyön tekijän omista mielenkiinnon kohteista syntyneet aiheet sekä sellaiset aiheet, joita on ehdotettu jatkotutkimusaiheiksi toisten opinnäytetöiden lopussa, ja aiheet, jotka herättävät yleistä kiinnostusta ja ovat ajankohtaisia (Ojaniemi & Ketola & Päällysaho 2018; Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 3).

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö on käytännön asiantuntijatehtävä, joka liittyy tekijänsä ammattiopintoihin. Sen tekeminen voidaan aloittaa, kun opinnäytetyön tekijällä on tietojensa ja taitojensa soveltamiseen riittävät valmiudet eli sitten kun keskeiset ammattiopinnot sekä menetelmäopinnot on suoritettu. (Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006, 7.) Yleensä AMK:n opinnäytetyö tehdään opintojen loppuvaiheessa (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2018a).

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö suositellaan tehtäväksi yksilötyönä. Ryhmissä tai pareittain tehtävissä opinnäytetöissä jaetaan työt niin, että kukin sen tekijöistä kykenee osoittamaan yksilöllisen osaamisensa ja prosessin kokonaishallinnan. (Oulun ammattikorkeakoulu 2006, 10 - 11.) Ammattikorkeakoulussa voi tehdä opinnäytetyön monialaisena, useampaa eri koulutusalaan opiskelevien tekijöiden yhteistyönä (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2018a).

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö arvioidaan sekä tuotoksen että prosessin perusteella. Opinnäytetyön arviointi kohdistuu

- valittuun aiheeseen
- valittuun lähestymistapaan
- teoreettisiin lähtökohtiin
- toteuttamiseen
- tuloksiin
- johtopäätöksiin
- raportointiin.

(Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2018b.)

Metropoliassa hyväksytyjen opinnäytetöiden arviointiasteikko on 1 - 5. Tyydyttävät opinnäytetyöt saavat arvosanan 1 - 2, hyvät 3 - 4 ja kiitettävät 5. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2014.)

Opinnäytetyö on ammattikorkeakoulussa tutkinnon osa. Töitä pitää pystyä arvioimaan avoimesti, ja sen vuoksi ne ovat julkisia. Tiedot, jotka on pidettävä salassa, voidaan erillisellä sopimuksella jättää pois opinnäytetyöstä. Sama koskee tietoja, joista opinnäytetyön tilaajaorganisaatio pystytään tunnistamaan. (Korkeakouluosaajat.fi 2018.)

2.2 Perusteet ammattikorkeakoulun opinnäytetyölle

Opinnäytetyön tekeminen ammattikorkeakoulussa on lakisääteistä. Ammattikorkeakouluja koskevan asetuksen mukaan opinnäytetyö kuuluu opintoihin, jotka johtavat ammattikorkeakoulututkintoon. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014, 2 §.)

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö tehdään, jotta sen tekijä oppisi suunnittelemaan työnsä tavoitteellisesti ja laatimaan sille aikataulun sekä etsimään tietoa täsmällisen ongelmanratkaisuun. Lisäksi opinnäytetyön tekemisessä oppii soveltamaan laaja-alaisesti tietoja ja taitoja, työskentelemään prosessinomaisesti, perustelemaan sekä päättämään, ratkaisemaan ongelmia, viestimään työstään suullisesti ja kirjallisesti, arvioimaan itseään ja lähteitä kriittisesti, kehittämään omia työkäytäntöjään sekä arvioimaan omaa työtään. Edellä mainittuja vaaditaan ammattikorkeakoulutetulta työelämässä. (Hakala 2004, 9 - 10.)

Timosen (2008, 65) tutkimukseen haastateltujen ammattikorkeakoulun opettajien mukaan opinnäytetyön tekeminen kuuluu ammattikorkeakoulun opintoihin siksi, että sitä tehdessään sen tekijä sisäistää asiat, jotka hän on ammattikorkeakoulun aikana oppinut. Muita syitä opinnäytetyön tekemiseen vastaajien mukaan olivat tekijän osaamisen syventäminen ja sen näyttäminen sekä tämän ammattikorkeakoulutuksen aikana hankkimien taitojen ja tietojen yhteen kokoaminen. Lisäksi opinnäytetyön tekoprosessin aikana tekijä osoittaa kykynsä yhdistellä käytännöllistä ja teoreettista tietoa, työskennellä tavoitteellisesti sekä hallita asioita kokonaisvaltaisesti.

Frilander-Paavilaisen (2005, 95 - 97) tutkimukseen osallistuneet ammattikorkeakoulun opettajat vastasivat opinnäytetyön tekemisen kehittävän taitoja, jotka liittyvät asiantuntijuuteen. Niitä ovat itseohjautuvuus, yhteistyötaidot, tietojen käsitteleminen ja käyttäminen sekä ongelmanratkaisutaidot.

2.3 Liiketalouden opinnäytetyöt ammattikorkeakoulussa

Liiketalouden opinnäytetyöt ovat työelämälähtöisiä ja tehty todelliseen tarpeeseen. Suurin osa niistä tehdään yksilötyönä. Toimeksiannosta riippuu työn tyyppi:

- tutkimuksellinen työ
- kehitystyö
- toiminnallinen työ.

(Anttila & Mirola 2011, 10, 47.)

Metropoliassa liiketalouden opinnäytetöiden eri tyyppejä ovat tutkimustyyppinen työ, toiminnallinen työ ja kehittämishanke. Tutkimustyyppinen työ on empiirisenä tutkimuksena tehtävä selvitys tai kartoitus. Siihen kerätään haastattelulla tai kyselyllä oma aineisto tai käytetään olemassa olevaa dataa. Sen tarkoitus on tuottaa tietoa päätöksenteon pohjaksi. Toiminnallisessa työssä tehdään konkreettinen tuotos, esimerkiksi tuote, ohjelma tai opas. Ratkaisun toteuttaminen tiettyyn tarpeeseen on tämän tyyppisen työn tarkoitus. Opinnäytetöissä, jotka ovat tyypiltään kehittämishankkeita, on tarkoitus kehittää uusia tapoja toimia. Niissä joko kehitetään käytäntöjä, työmenetelmiä, työyhteisöjä ja organisaatioita tai suunnitellaan työmenetelmiä ja käytäntöjä. (Metropolia Ammattikorkeakoulu.)

Teoreettinen viitekehys eli katsaus tutkittavaan ilmiöön liittyvistä teorioista, tutkimuksista ja malleista on opinnäytetöissä aina. Sitä vaaditaan, koska opinnäytetyö on tieteellinen työ. Opinnäytetyön tekijä osoittaa lukeneisuutensa ja aiheeseen perehtyneisyytensä teoreettisella viitekehyksellä. (Kananen 2010, 22, 40.)

Empiria ja teoria kytketään liiketalouden opinnäytetöissä toisiinsa riippumatta siitä, mikä on työn tyyppi. Siinä opinnäytetyön tekijä näyttää kyvykkyytensä opitun teoriapohjan käyttämiseen käytännön työelämässä. (Anttila & Mirola 2011, 11.)

Seuraavat ovat esimerkkejä liiketalouden opinnäytetöistä:

- kyselytutkimus
- markkinointiviestintäsuunnitelma
- opas
- selvitys
- sähköinen käyntikortti
- tapahtuma
- tuotekehitystyö

(Anttila & Mirola 2011, 11, 14).

2.4 Toivottavat piirteet ammattikorkeakoulun liiketalouden opinnäytetöissä

Hyvän ammattikorkeakoulun opinnäytetyön määritelmää ovat selvittäneet niitä ohjanneilta opettajilta Juha T. Hakala (2004, 29), Eija-Hilkka Anttila ja Tuuli Mirola (2011,6).

Hakalan (2004, 29) keräämissä vastauksissa opettajien näkemys on, että hyvässä opinnäytetyössä on riittävät perusteet sen aiheelle ja taustalle. Hakalan mukaan se tarkoittaa, että opinnäytetyön aiheen olisi oltava tärkeä ja ajankohtainen.

Hyvän opinnäytetyön aiheen rajaus on suppea, ja hyvä työ käsittelee aihetta syvästi (Hakala 2004, 31; Anttila & Mirola 2011, 15). Sen aihevalinta tai toteutustapa on idearikas, innovatiivinen, omaperäinen sekä ennakkoluuloton (Hakala 2004, 32). Hyvän työn eteneminen on suoraviivaista, siinä on jäntevä kaari ja se käsittelee samaa asiaa sekä otosikossa että teoria - ja empiriaosuuksissa. Sen tutkimustehtävät tai -ongelmat, rajaus ja tavoitteet ovat selkeät. (Anttila & Mirola 2011, 15.)

Lainauskokoelman sijasta työn teoriaosuuden tulisi olla monipuolinen ja sisältää kriittistä tarkastelua. Se on yhdistetty käytäntöön, tukee empiriaa ja säilyttää koko ajan yhteytensä siihen olemalla helppolukuinen. Opinnäytetyön menetelmät sekä empiria on selkeästi kuvattu ja työ tuo tulokset esille hyvin. (Anttila & Mirola 2011, 15 - 16.) Hyvässä opinnäytetyössä on onnistunut raportointi, ja hyvä opinnäytetyö etenee tavoitteisiin suunnitelmallisesti ja on looginen sekä analyttinen (Hakala 2004, 35 - 36).

Hyvässä opinnäytetyössä vastataan työelämän tarpeisiin. Se on tarpeellinen toimeksiantajalle, joka saa siitä päätöksentekoonsa tai kehitystyöhön uutta tietoa/toiminnallisuutta sekä arvion sen vaikutuksista tämän ympäristöön. Näiden pitäisi olla sellaisessa muodossa, jossa niitä voidaan soveltaa onnistuneesti tosielämässä. (Anttila & Mirola 2011, 16.)

Hyvässä työssä näkyy sen tekijän oma ajattelu. Siinä tuodaan esille tämän omat mielipiteet, analysoidaan mikä teoriassa toimii ja mikä ei sekä pohdintaa sen syistä. Työssä on myös tuotu esille useita näkökulmia, kriittisin ottein käsiteltynä. Se sisältää johtopäätökset sekä kehitysehdotukset ja työn onnistumisen arvioinnin. (Anttila & Mirola 2011, 16.)

Hyvässä opinnäytetyössä on raportoinnin - ja kielentarkastajan mukaan asiallinen teksti ja sen jäsentely on kunnossa. Se on kompakti, looginen kokonaisuus, jonka muodostavat toisiinsa nivoutuvat

- teksti ja kuvat
- teksti ja liitteet
- empiria ja teoria
- lähdeviitteet ja lähteet.

(Anttila & Mirola 2011, 18 - 19.)

Opinnäytetyöraportin tekstin kirjoittamisessa on noudatettu tieteellisen kirjoitustavan ominaispiirteitä. Näitä piirteitä ovat tekstiä itseään selittävän tekstin eli metatekstin käyttäminen, perusteleminen eli argumentointi, objektiivisuus, käsitteiden ja termien määrittelemine sekä käyttö, tiedon varmuuden asteen osoittaminen, persoona - ja aikamuotojen valitseminen sekä viitteiden merkitseminen ja lähteiden referointi. Opinnäytetyön tekstiä kirjoitettaessa tulee ottaa huomioon esimerkiksi tuotoksen käyttötarkoitus ja kohderyhmä. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 20.)

Metropolia Ammattikorkeakoulu (2014) on määritellyt kolme arviointialuetta opinnäytetöiden arvioimista varten. Kyseiset arviointialueet ovat

- ammattialakohtainen osaaminen ja kehittäminen
- käytetyt menetelmät ja työtavat sekä saadut tulokset
- viestinnällinen ja ilmaisullinen osaaminen.

Ammattialakohtaisen osaamisen ja kehittämisen arviointialueessa arvioidaan opinnäytetyön aiheen merkittävyyttä ammattialalle ja sen yhteyttä alan ammattikäytäntöihin, ammattialan tietoperustan hyödyntämistä opinnäytetyössä, ammatillisen osaamisen kehittymistä sekä kehittämistä ja työn sovellettavuutta ammatillisessa toiminnassa. Käytettyjen työtapojen sekä saatujen tuloksien arviointialueessa arvioidaan menetelmien ja työtapojen luotettavuutta, eettisyyttä, tarkoituksenmukaisuutta sekä innovatiivisuutta. Näiden lisäksi kyseiseen arviointialueeseen sisältyy opinnäytetyön tulosten käyttökelpoisuuden sekä opinnäytetyö – ja kehittämisprosessien hallinnan arviointi. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2014.)

Viestinnällisen ja ilmaisullisen osaamisen arviointialueessa arviointikohteita ovat opin-
näytetyön muoto ja rakenne, ammattikielen ja yleiskielen käytänteiden noudattaminen.
Arvioinnin kohteena ovat lisäksi argumentointi, analyyttisyys, kriittisyys, reflektiivisyys,
lähteiden käyttö sekä kirjallisen, suullisen ja visuaalisen ilmaisun kohdentaminen, sel-
keys ja johdonmukaisuus. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2014.)

2.5 Hyvän tieteellisen käytännön mukainen opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulun opinnäytetöihin sovelletaan suosituksia ja ohjeistuksia hyvästä tie-
teellisestä käytännöstä. Ne ovat lainsäädännön rajaamaa normistoa tutkijayhteisön it-
sesäätelyyn ja niistä on tunnettava soveltuvien osien esimerkiksi tutkimuseettinen ohje hy-
västä tieteellisestä käytännöstä ja sen loukkausepäilyjen käsittelemisestä. (Arene 2018,
7.)

Tutkimuseettinen ohje hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja sen loukkausepäilyjen käsit-
telemisestä on tutkimuseettinen neuvottelukunnan eli TENKin julkaisu, joka antaa hyvän
tieteellisen käytännön mallin tutkimuksenharjoitukseen, ja jota kaikki tieteenalat Suo-
messä noudattavat. Vain sen mukaisella tavalla suoritettavat tieteelliset tutkimukset ovat
luotettavia ja eettisesti hyväksyttäviä ja niiden tulokset uskottavia. (TENK 2012, 4, 5.)

Hyvässä tieteellisessä käytännössä tutkimukselta edellytetään tieteelliselle tiedolle ase-
tettujen vaatimusten mukaista suunnittelua, toteutusta, raportointia sekä syntyneen tie-
toaineiston tallennusta. Tutkimusta tehtäessä, sen tuloksien tallennuksessa ja esityk-
sessä sekä tutkimusta ja sen tuloksia arvioitaessa on noudatettava tiedeyhteisön tun-
nustamia toimintatapoja, joita ovat rehellisyys, tarkkuus ja yleinen huolellisuus. Sovel-
lettavat tutkimus-, tiedonhankinta- ja arviointimenetelmät ovat eettisesti kestäviä sekä
tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia. Eettinen ennakkoarviointi tehdään niillä
aloilla, jossa sitä vaaditaan. Lisäksi hankitaan tarvittavat tutkimusluvut. (TENK 2012, 6.)

Hyvässä tieteellisessä käytännössä otetaan asianmukaisesti huomioon muiden tutkijoi-
den työtä ja saavutuksia viittaamalla asianmukaisesti heidän julkaisuihinsa, kunnioitta-
malla heidän tekemäänsä työtä sekä antamalla tutkimuksessa ja sen tuloksissa arvostus
ja merkitys heidän saavutuksilleen. Tieteellisen tiedon luonteeseen kuuluu avoimuus ja
vastuullinen tiedeviestintä tulosten julkaisemisessa sekä se, että tutkimukseen osallistu-
ville ja asianosaisille kerrotaan sen suorittamisen kannalta merkitykselliset muut sidon-
naisuudet sekä rahoituslähteet. (TENK 2012, 6.)

3 Opinnäytetyön ohjaaminen ammattikorkeakoulussa

Tässä luvussa kuvaillaan ensiksi ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprosessia keskittyen erityisesti Metropolia Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprosessiin. Seuraavaksi selvitetään mitä on ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjaus. Viimeiseksi kerrotaan, mitä asioita on otettava huomioon, kun ohjataan ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä.

3.1 Opinnäytetyöprosessista

Vaiheet, joista opinnäytetyöprosessi koostuu, ovat aiheen valitseminen, opinnäytetyöhankkeen suunnitteleminen, tietoperustan kehittäminen, aineiston kerääminen ja analysointi, kehittämisideoiden kehittäminen ja arvioiminen sekä raportin kirjoitus (Jolkko-nen 2007, 1). Tyypillinen opinnäytetyöprosessi Metropolian liiketalouden tutkinto-ohjelmassa alkaa opiskelijan osallistuessa opinnäytetyöinfoihin. Toinen niistä on koordinaattorin pitämä yleinen opinnäytetyöinfo ja toinen suuntautumisvaihtoehdon ohjaajan pitämä suva-kohtainen opinnäytetyöinfo. Syksyllä opinnäytetyönsä aloittaville kyseiset infot järjestetään toukokuussa ja keväällä aloittaville marraskuussa. Lisäksi syys- ja kevätlukukausien alussa järjestetään koordinaattorin pitämä yleinen opinnäytetyön aloitusinfo. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2018; Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019c.)

Syys- ja kevätlukukausien alussa käynnistyvät opinnäytetyöryhmät järjestetään aihealueittain. Opinnäytetyön aiheen sopimiseksi opiskelija ottaa yhteyttä suuntautumisvaihtoehdonsa ohjaavaan opettajaan eli suva-ohjaajaan, jos hän on niin sanottu päiväopiskelija. Tutkintovastaavaan ottavat yhteyttä monimuotoisesti opiskelevat. Opinnäytetyön aiheesta sovitaan heidän kanssaan. Seuraavaksi tehdään alustava opinnäytetyösuunnitelma, joka toimitetaan suva-ohjaajalle tai tutkintovastaavalle. He tekevät opinnäytetyön ohjaajan valinnan sen perusteella. Tätä seuraa opinnäytetyöseminaarin aloitusinfo ja sähköisen seurantalomakkeen käyttöönotto. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 3 - 4.)

Sähköisen seurantalomakkeen avulla seurataan opiskelijan opinnäyteprosessin etene-mistä. Opiskelija kirjoittaa siihen tietonsa ja opinnäytetyönsä aiheen. Siihen kirjaavat opiskelijan suorituksia opinnäytetyöprosessin eri vaiheissa opinnäytetyön sisällön ja tekstin ohjaajat, eri infojen vetäjät sekä mahdolliset menetelmäohjaajat. Lomakkeeseen merkitään lopuksi opinnäytetyön kieliasun ja raportoinnin hyväksyntä. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 41.)

Opinnäytetyöseminaarin istunnoissa, joihin opiskelijan on ohjeiden mukaisesti osallistuttava, hän

- seuraa toisten opiskelijoiden opinnäytetöiden esittelyä aktiivisesti
- esittelee oman opinnäytetyönsä eri vaiheita
- opponoi töitä
- osallistuu keskusteluun.

(Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 4).

Opinnäytetyöseminariin sisältyy alustavan opinnäytetyösuunnitelman läpikäyminen ja varsinaisen opinnäytetyösuunnitelman tekemisen ohjaus, tiedonhaku- ja tutkimusraportointi-infot, oman varsinaisen opinnäytetyösuunnitelman esittäminen, selonteko oman opinnäytetyön lähteistä ja teoriapohjasta sekä oman työn tulosten esittäminen ja toisten töiden opponeminen. Kun sekä opiskelija että ohjaaja ovat tulleet siihen tulokseen, että opinnäytetyö on valmis, koko työ on jätettävä suomen kielen tarkastukseen tekstinohjajalle ja samalla englanninkielinen tiivistelmä on toimitettava englannin kielen tarkastajalle. Tarkastettuaan työn kieliasun ja rakenteen tekstinohjaaja antaa tekstinkorjausohjeet. Korjattu teksti on vielä lopullista hyväksymistä varten toimitettava tekstinohjaajalle. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 2, 4.)

Opinnäytetyö on syötettävä kielentarkastuksen jälkeen alkuperäntarkistusohjelma Tur-nitiniin. Työ voidaan sen jälkeen jättää, ohjaajan luvalla, lopulliseen arviointiin ohjaajalle. Kun valmis opinnäytetyö on jätetty arvioitavaksi, on kirjoitettava kypsyysnäyte opinnäytetyötyöhön liittyvästä aihealueesta. Sillä osoitetaan kyky sekä opinnäytetyön aiheen tarkastelemiseen myös jostakin uudesta näkökulmasta että hyvän asiatekstin kirjoittamiseen. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017, 5 - 6.)

Jokaisen opiskelijan opinnäytetyöprosessi on yksilöllinen, vaikka yhteisiä vaiheita prosessissa onkin. Esimerkiksi ala, opinnäytetyön aihe, opiskelijan kokemukset ja elämäntilanne, saatu ohjaus työelämän toimijoilta ja ammattikorkeakoulusta sekä opinnäytetyön tekeminen yksin tai osana laajempaa projektia vaikuttavat prosessin kulkuun. (Jolkkonen 2007, 13.)

3.2 Opinnäytetyön ohjaaminen

3.2.1 Ohjauksen määrittelyä

Käsitteenä ohjauksella ei ole yhtä vakiintunutta merkitystä. Käsitteen monitahoisuus vaikeuttaa sen määrittelyä. Ohjausta koskevien määritelmien lukuisuus ilmentää ohjauksen yksilöllistä ymmärtämistä. Varhaisimmat ohjauksen määritelmät korostivat sen kognitiivisia ja metodologisia ulottuvuuksia. Niissä ohjaus määriteltiin pääsääntöisesti kahdenkeskiseksi vuorovaikutukseksi. Asiakaskeskeisyyttä ja ohjattavan kehittymistä korostettiin 1990-luvun ohjausmääritelmissä, jotka määrittelivät ohjauksen luottamukselliselle suhteelle perustuvaksi monimuotoiseksi auttamissuhteeksi. (Leinonen 2007, 42.)

Leinosen (2007, 46) mukaan ohjausta on usein kuvattu opiskelijan oppimista tukeväksi, lineaarisesti eteneväksi ongelmanratkaisuprosessiksi. Aina omaa elämäänsä elävä prosessi kestää aikansa, eikä sitä kyetä ennustamaan tai ennakoimaan täysin. Ohjaus prosessina ymmärretään usein vasta sen päättymisen jälkeen. Tiettyyn kaavaan sitä ei voi pakottaa ja sen sanotaankin olevan kuin virrassa uimista. Kontekstuaalinen se on aina ja siksi ohjattavalle itselleen on jätettävä ohjauksessa tilaa.

Isokorven (2003, 115) mukaan ohjaus on opiskelijan auttamista oman oppimisprosessinsa henkilökohtaistamisessa. Opiskelija on itse vastuussa oppimisestaan, mutta ohjaaja on koko prosessin ajan mukana kanssamatkustajana, tehtävänäään opiskelijan tukeminen, rohkaiseminen sekä tämän valintojen ihmettely ja kyseenalaistaminen.

Ohjaus on Vehviläisen (2014, 12) käsityksen mukaan yhteistoiminnassa tapahtuvaa ohjattavien erilaisten prosessien edistämistä ja tukemista niin, että heidän toimijuutensa vahvistuu. Opinnäytetyön ohjaaminen on pitkäkestoisen kasvu- ja oppimisprosessin ohjaamista.

Vehviläinen (2014,14) tiedostaa, että prosessi saattaa antaa mielikuvan ohjauksesta pakkotahtisena tapahtumasarjana. Vaikka hän korostaa ohjauksessa prosessia, hän ei tarkoita, että sen ideana olisi joko samankaltaisen ja täysin ennakoitavan polun muokkaaminen jokaiselle tai liukuhihnainen työstäminen. Hänelle prosessi tarkoittaa yhteistä toimintaa, joka on suuntautunut sekä vaiheistunut ja jolle on hahmotettavissa alku, loppu, kesto, jonkinlainen kehityskaari ja kulku. Painottamalla prosessia, yhteistoiminnan ja ajallisuuden ulottuvuudet tulevat mukaan ohjaukseen.

Ohjauksessa on luonteenomaista lähteä liikkeelle ohjattavan tilanteesta tai päämäärästä ja luoda tämän maailmaan sekä kokemukseen tiivis kontakti. Rajoja, painotuksia ja tavoitteita sille tarjoavat instituutiot, jotka ylläpitävät odotuksia, normeja sekä keskustelua "normaalista" ja "hyvästä" elämästä yhteiskunnassa. Institutionaaliset vaatimukset teellisen työn tiettyjen laatukriteerien täyttämisestä ja valmistumisesta määrääjassa vaikuttavat opinnäytetyön ohjaamiseen. Ohjaus on aina tavoitteellista ja institutionaalisuuden korostaminen auttaa siinä. Institutionaalisuudella tarkoitetaan instituution ja sen antamien roolien sekä tehtävien puitteissa toteutettua ohjausta. Ohjattavan itsensä tavoite opinnäytetyölle saattaa olla innostavaan aihepiiriin uppoutuminen tai oman kokemusmaailmansa rikastuttaminen. Sen hyväksyminen, että ohjaustilanteissa sovitellaan yhteen monentyyppisiä ja sinänsä oikeutettuja päämääriä, on tärkeää. On hyvää ohjausta nimetä nämä erilaiset tavoitteet selkeästi ja sovittaa ne yhteen siten, että päämäärän, jonka mukaisesti yhdessä toimitaan, hyväksyvät ja tietävät sekä ohjaaja että ohjattava. (Vehviläinen 2014, 17 - 18.)

Vehviläiselle (2014, 20) ohjaus ei ole ainoastaan toimintaa, jota ohjaavat perinteet vaan tietoista pedagogiikkaa. Ohjaajan on saatava harkita, mikä on pedagogisesti suotuisin toimintatapa, sillä se on edellytys hyvälle ohjaukselle. Ohjattavan toimijuuden vahvistamisen ja ohjaajan interventioiden oltava periaatteena, kun valitaan keinoja ja toimintamalleja ohjaukseen. Ohjattavaa auttavia keinoja osallisuuden ja uusien tapojen harjoitteluun, toimintatapojen toimivuuden arvioimiseen sekä voimavarojen, taitojen sekä tietojen tunnistamiseen etsitään ohjauksessa ja tämän tarkoituksena on laajentaa hänen toimintamahdollisuuksiaan.

3.2.2 Toimijuutta vahvistava ohjaus

Toimijuudella tarkoitetaan kykyä, aloitteellisuutta ja toimintaa ottaa asema sekä paikka tekijänä ja toimijana. Käsitteessä painottuvat osallistuminen toimintaan, yhdessä toimiminen sekä ohjauksen tilannesidonnaisuus. Kukaan ei ole kaikilla elämänalueilla yhtä aktiivinen toimija eikä kaikkia mahdollisia toimijuuksia voi vahvistaa millään ohjauksella. Tämä johtuu siitä, että toimijuus on aina kytketty tiettyihin konkreettisiin käytäntöihin ja toimintakenttiin. (Vehviläinen 2014, 21.)

Ohjauksen näkökulmasta konkreettista toimijuutta on ohjattavan kokemus tai hahmotus siitä, että hänen elämässään ohjauksen ydinprosessilla on merkityksellinen osa. Hän myös haluaa ja pyrkii tekemään päätöksiä sekä valintoja, jotka ovat keskeisiä kyseisessä prosessissa. Niistä hän kantaa itseään sitovaa vastuuta sekä ohjaavan instituution että tämän oman elämän näkökulmasta. Ohjattavan tavoitteellinen ja aktiivinen suhde ohjattavaan prosessiin on toimijuutta, eli hän arvioi sekä suuntaa omat resurssinsa ja toimintansa ja vie itse tavoitteensa läpi. Mahdollisuudet toimijuudessa ovat erilaisia ja ne riippuvat siitä, mikä on liikkeelle lähdettäessä ohjattavan lähtötilanne. Ohjattava etsii joka tapauksessa asemaa päämäärästään tietoisena, aktiivisena sekä vastuullisena toimijana. (Vehviläinen 2014, 21, 23.)

Yhteiskunnassa vallitsee sopimus ja oletus siitä, että yksilöllä on mahdollisuus sekä velvollisuus elämänsä ohjaamiseen ja hänellä on sen tekemiseen halua sekä kykenevyyttä. Mielekkäiksi kokemiinsa yhteistoimintoihin ja yhteisöihin liittymällä hän voi tehdä niin. Tämä oletus tekee mielekkääksi ohjauksen institutionaalisena toimintana. Jos ohjattava omalla toiminnallaan kieltää nämä perusoletukset, ohjaus käy vaikeaksi. Kuitenkin näitä oletuksia yksilössä heikentävä ja kyseenalaistava ohjaus on vahingollista. (Vehviläinen 2014, 23.)

Pohjimmiltaan toimijuuden korostaminen tarkoittaa sitä, että vaikka ohjattavalla voi olla tuen tarvetta, valitaan ohjaamiseen sellaiset keinot, jotka eivät kavenna osallisuutta ja lisää riippuvuutta tukeen. Kuitenkin prosessia haittaa yhtä paljon sekä ohjauksesta riippuvaisuuden kieltäminen että sen ylikorostuminen. Ohjauksessa vahvistetaan toimijuutta, pyrkimällä tekemään ohjattavalle mahdolliseksi

- omien päämäärien, pyrkimysten sekä tavoitteiden esille tuominen ja niiden vaikuttaminen prosessiin keskeisenä lähtökohtana
- prosessin etenemisen ja toiminnan suunnittelu
- näkemyksien esittäminen prosessin kulusta
- prosessin edistäminen olennaisesti omalla panostuksella ja työskentelyllä
- selvittämällä tälle välttämättömien ja tärkeiden omien päätöksien sekä valintojen tekokohdat
- osallisuus yhteisöön, jonka toiminta on tärkeää ohjausprosessin kannalta
- vaikuttamisen mahdollisuuksien ja osallistumisen tapojen laajentamisen
- tukeutuminen tarvittaessa toisten apuun ja osaamiseen
- prosessin sanallistamiseen ja hahmottamiseen oppiminen vähitellen.

(Vehviläinen 2014, 23 - 24.)

Ohjattavalta edellytetään ohjauksessa pystyvyyttä verrattain itsenäiseen toimintaan kiinnostuksen kohteena olevalla toimintakentällä. Ohjauksessa ei voi aina onnistua ja tämä käy selväksi tarkastelemalla toimijuuden käsitettä. Toimintamuotona ohjaus edellyttää ohjattavalta toimintakykyä ja psyykkistä terveyttä. Häneltä vaaditaan kykyä sekä toisen ihmisen asemaan asettumiseen että oman kokemuksensa ja toimintansa tarkastelemiseen. (Vehviläinen 2014, 24.)

Sen tiedostaminen, että kaikesta huolimatta aktiivinen toimijuus ei onnistu hetkessä, on ominaista ohjauksen työmuodoille ja keinoille. Ohjattavalta voi puuttua itseluottamusta tai tarvittavia taitoja. Sen varalle, että ohjattava ei kykene heti autonomisen asianomaisen tapaiseen toimintaan ja siihen kuitenkin pyritään, on toimijuutta tukevilla keinoilla valikoima toimintatapoja tähän. Epävarmaa toimijuutta vähitellen vahvistavien tapojen tunteminen on osa ohjaajan ammattitaitoa. Ohjattavan ymmärrys siitä, että hänen toimijuutensa tavoittelemisen, on niiden idea. (Vehviläinen 2014, 25.)

Pitämällä mielessä muutaman periaatteen toimijuutta voidaan tukea käytännön toiminnassa. Kyseiset periaatteet ovat kumppanuus, dialogisuus ja läpinäkyvyys. Kumppanuus on kumppanuussuhteen solmimista ohjaajan ja ohjattavan välille. He ovat ohjausprosessin sekä siihen kuuluvan työskentelyn aikana sidoksissa toisiinsa, ja ohjaaja palvelee tätä prosessia. Symmetria tai samankaltaisuus toimivallassa, osaamisessa sekä tietämyksessä ei ole se, mitä kumppanuudella tarkoitetaan, vaan yhteistyösuhdetta, jota leimaa

- luottamus
- kunnioitus
- päämäärien sekä näkemyksien esille tuomisen oikeus ja velvollisuus molemmilla osapuolilla
- neuvotteleva toiminta.

(Vehviläinen 2014, 25 - 26.)

Osapuolia keskustelukumppaneina pitävää vuorovaikutuksen toimintatapaa kutsutaan dialogisuudeksi. Erilaisten kantojen ja ajatusten ilmaiseminen sekä niiden tutkiminen rakentavassa hengessä ovat sitä, mihin dialogissa yhteisesti sitoudutaan. Tulkintoja tutkitaan yhdessä, koska maailma ei näyttäydy samanlaisena kaikille. Ajatusten esittäminen pidäkkeettömästi ei ole dialogisuutta, mutta sellaisen näkemyksen etsintä, joka on yhteisen tavoitteen tai kohteen näkökulmasta perusteltu tai mielekäs, on sitä. Ohjausprosessin toimintatavoista neuvottelevuus on liitettävissä dialogisuuteen. Pyrkimällä dialogisuuden ideaan, vuorovaikutus muovautuu suuntaan, jossa ohjauksen päämäärät edistyvät. (Vehviläinen 2014, 26.)

Läpinäkyvyys on prosessin sekä siihen kuuluvien vaiheiden ja toimien näkyväksi tekemistä ohjauksessa. Sitä on myös pelisääntöjen, tavoitteiden, toimintatapojen sekä työnjakojen ottaminen puheeksi sekä siitä huolehtiminen, että näistä asioista on keskinäinen ymmärrys ohjauksen osapuolten välillä. (Vehviläinen 2014, 27.)

3.2.3 Ohjausnäkemyksistä

Anna Raija Nummenmaa ja Liisa Lautamatti (2004, 104) esittävät, että ohjaajan sisäistämä koulutusnäkemys sekä hänen oma oppimis- ja tiedonkäsityksensä vaikuttavat ohjaustapahtumaan. He ovat mukailleet H. Niemen yksinkertaistettua ohjausorientaatiota kuvaavaa nelikenttää. Ohjaajan käsitys opiskelijan aktiivisuudesta on nelikentän ensimmäinen ulottuvuus ja siinä opiskelijat ovat joko passiivisia objekteja tai aktiivisia subjekteja. Ohjaajan näkemys ohjauksen kohteesta on nelikentän toinen ulottuvuus. Opinnäytetyön ohjauksen kohteena on joko prosessi tai tuote. Soveltamalla tätä opinnäytetyön ohjaukseen ilmeneviä ohjausorientaatiota ovat muun muassa reflektiivinen ohjausnäkemys sekä teknis-rationaalinen ohjausnäkemys.

Prosessit ovat reflektiivisessä ohjausnäkemyksessä ensisijainen ohjauksen kohde. Ohjattavan saaminen pohdiskelemaan, tiedostamaan ja jäsentelemään omaan oppimiseensa, työhönsä ja työprosesseihin liittyviä kysymyksiä aktiivisesti on sen tavoite. Tässä tapahtumassa opiskelijalla itsellään on aktiivinen rooli. Ohjaaja on uusien polkujen löytämisessä, hajallaan olevien ajatusten järjestelemissä tai uudenlaisten maisemien näkemisessä auttava kanssakulkija. Opiskelijan itseohjautuvuus kuvaa ohjaustapahtumaa enemmän kuin ulkoa ohjautuvuus. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 105.)

Ohjauksen tavoitteet saavutetaan parhaiten teknis-rationaalisen ohjausnäkemysten mukaan antamalla ohjattavalle neuvoja ja tietoja riittävästi sekä tiettyjen spesifisten akateemisten taitojen hallitsemiseen harjaannuttamisella. Ohjaustapahtumassa ohjattava on passiivinen tietojen vastaanottaja ja ohjaaja aktiivinen neuvojen, ohjeiden sekä tietojen jakaja. Kokonaisuutena ohjaustapahtumalle on olennaista tuotteen korostaminen ja ulkoa ohjautuvuus. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 7.)

3.3 Opinnäytetyön ohjauksessa huomioitavaa

Vaikka opiskelijalla on opinnäytetyöprosessissa päävastuu, hän ei vastaa aivan kaikesta. Opinnäytetyöprosessin aikana vastuut jakautuvat niin, että prosessin alussa ohjaajan vastuu on suurin ja prosessin edetessä se pienenee. (Hakala 2004, 20 - 21.)

Opinnäytetyö ohjattavana prosessina on henkilökohtainen, hyvin yksilöllinen sekä kokemuksellisesti värittynyt. Sitä jäsennetään yhteistyönä ja siinä apuna ovat yhteiset kulttuuriset merkitykset sekä yhteinen kieli. (Vehviläinen 2014, 13.) Opinnäytetyön ohjaus on laajan toiminnan yleisnimitys. Tälle toiminnalle on erikseen asetettu tietyt sisällölliset tavoitteet. Ohjaaja käyttää erilaisia menetelmiä saavuttaakseen nämä tavoitteet. (Leinonen 2007, 45.)

Ammattikorkeakouluasetuksen sekä opiskelijan itsensä asettamat tavoitteet asiantuntijuuden kehittymiselle ovat lähtökohtana opinnäytetyön ohjaamisessa. Oppiminen on aina suhteessa opiskelijan elämään, eikä rajoitu yksittäisiin asioihin. Oppimisen kannalta muodostuu merkitykselliseksi se, millaiseksi opiskelija hahmottaa sekä ohjaustilanteet että opinnäytetyön. Opiskelijan sitoutuminen omaan työhönsä on opinnäytetyön prosessissa keskeistä. Ohjaajan on vahvistettava tätä ohjauksella. (Leinonen 2007, 48.)

Opinnäytetyön tekijän ja ohjaavan opettajan lisäksi ohjausprosessissa voi olla mukana työelämäohjaaja, yksi tai useampi vertaisopiskelija, tekstinohjaaja sekä tarvittaessa muita asiantuntijaohjaajia. Siksi tarvitaan yksi ammattikorkeakoulututkintoon ja sen luonteeseen riittävästi perehtynyt, ohjauksesta päävastuussa oleva ohjaava opettaja. Opinnäytetyön laatusuositusten mukaan tämän tulisi aina olla opinnäytetyön tekijän tiedossa ja tavoitettavissa sovitulla tavalla, koska opinnäytetyön tekijälle tietämättömyys ohjaajasta aiheuttaa turhia yhteydenottoja, epävarmuutta ja opinnäytetyön viivästymistä. (Oulun ammattikorkeakoulu 2006, 10.)

Yksilö- ja ryhmäohjauksen osaaminen ja ammatillinen keskustelu muodostavat ohjaajan metodiosaamisen, joka luo ohjaukseen tärkeän ulottuvuuden. Ohjausprosesseihin on otettava aineksia, joissa voidaan opetella yhteisöllisyyttä, koska yhteisöllinen asiantuntijuus kuuluu yksilöllisen asiantuntijuuden kehittymiseen. Asiantuntijuuden kehittämisessä vuorovaikutus toisten samassa tilanteessa olevien kanssa ja verkostoissa mukana oleminen on tärkeää. (Leinonen 2007, 53.)

Älyllisten taitojen lisäksi asiantuntijuus edellyttää myös taitoja, joita vaaditaan inhimilliseen elämiseen. Työelämässä tarvitaan moniosaajia. Siksi keskeneräisyyden sietämistä sekä ajattelun ja ihmettelyn taitoja opettavia ohjausympäristöjä- ja tilanteita on rakennettava opinnäytetyön ohjauksessa. (Leinonen 2007, 48.)

Yleinen kuvaus opinnäytetyöprosessista ja sen ohjaamisesta on ongelmanratkaisuprosessi, joka etenee lineaarisesti ja vaihteittain aiheen ideoinnista opinnäytetyön esitykseen ja arviointiin. Opiskelijan ajattelu- ja työprosessi elävät kuitenkin omaa elämäänsä. Erilaisilla nopeuttavilla ja hidastavilla tekijöillä on vaikutuksensa tähän prosessiin. Prosessin ainutlaatuinen on aina myös opiskelijan oppiminen ja kehittyminen. Tällaisessa luovassa ohjausprosessissa on siksi tärkeää, että jokainen opiskelija ja ohjaaja saavat kulkea omaa ainutlaatuista polkuaan. (Leinonen 2007, 49.)

Opinnäytetyön prosessin kokonaisuuden hahmottaminen ja suunnitelmallisuus aikatauluineen on edellytys prosessin etenemiselle. Opiskelijan tavoitteisiin ja opintosuunnitelmaan liitetty ohjauksen suunnittelu tarjoaa selkeän viitekehyksen ohjaukselle. Ohjauksessa välittyä asiantuntijuuden kehittyminen suppeaksi rajatun aiheen kautta, siksi ohjaajan tehtävä on monisyinen. (Leinonen 2007, 49.)

Opinnäytetyön laatusuosituksissa suositellaan kirjallisen ohjaussopimuksen tekemistä opinnäytetyöskentelyn alkuvaiheessa. Opinnäytetyön tekijä, ohjaava opettaja sekä mahdollinen työelämäohjaaja sopivat siinä ohjauksen tavoitteesta, ohjausmenetelmistä, ohjauksen työnjaosta sekä seminaareihin liittyvistä käytänteistä ja pelisäännöistä. (Oulun ammattikorkeakoulu 2006, 9.)

Opinnäytetyön aloitusvaiheessa ohjaajan rooli on erittäin tärkeä. Opiskelijalle on usein hyvin vaikeaa valita opinnäytetyön aine sekä rajata se. Opiskelijaa tulisikin opinnäytetyön ohjausprosessissa tukea aiheen työelämälähtöisyyden, ajankohtaisuuden ja käytännölläisyyden näkökulmista. (Salmi 2005, 95.)

Aiheen rajaukseen tulee kiinnittää huomiota opinnäytetyön aiheen valintaan liittyvässä ohjauksessa, jotta se tehtävissä kohtuullisella työpanoksella ja sille varatussa ajassa (Mielityinen ym, 2001, 49). Erilaisia suunnitelmia tarvitaan opinnäytetyöprosessin aikana. Opiskelijan ohjaaminen ajankäytön suunnittelussa ja auttaminen tutkimussuunnitelman tekemisessä, metodityöskentelyssä sekä tiedonhankinnassa ovat ohjaajan tehtäviä. (Salmi 2005, 96.)

Opiskelijan auttaminen tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmän valitsemisessa ja käyttämisessä on ohjaajan tärkeä tehtävä opinnäytetyöprosessin työvaihetta ohjattaessa. Kyseisen aihealueen sisältöön ja teorian liittyvä ohjeistus sisältyy luonnollisesti ohjaukseen. Opinnäytetyöprosessin työvaiheessa opiskelijan motivoiminen työn eteenpäin viemiseen on ohjaajan yksi tärkeimmistä tehtävistä. (Salmi 2005, 96.)

Perusedellytys sille, että tutkimustyö jossain vaiheessa valmistuisi, on mielenkiinto omaan työhön ja sen ylläpitäminen. Opiskelijan ei tarvitse ajautua sijaistoimintoihin, jos ohjaus antaa hänelle keinoja tutkia omaa tilaansa aina silloin tällöin. Motivaatiota voi tukea ohjauksessa ainakin kahdella tavalla, auttamalla opiskelijaa oman motivaatiotilansa ja siihen vaikuttavien tekijöiden tunnistamisessa sekä lisäämällä elementtejä motivaation ylläpitämiseen. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 79 - 80.)

Yksi haastavimmista opinnäytetyöprosessin vaiheista on opinnäytetyön arviointi ja palautteen antaminen (Salmi 2005, 97). Arviointia käytetään opinnäytetyöprosessin ohjaamisessa sekä metodina tieteellisen asiantuntijuuden kehittämisessä että kysymyksiä esittäessä (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 89).

Opiskelijan oppimisen edistäminen on arvioinnin keskeinen tarkoitus. Esimerkiksi käsiteltäessä ryhmäohjauksessa opinnäytetyöprosessin ja tutkimustyön ongelmia, opiskelijaa auttaa vastausten löytämisessä reflektiivisten kysymysten esittäminen itselleen ja toisille. Tämän prosessin tukeminen on ohjaajan tehtävä. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 90; Nummenmaa & Peräröu 2003, 120.)

Arviointi on yhteinen pyrkimys, jossa ovat mukana sekä ohjaaja että opiskelija. Oppimisen perustan muodostavat heidän omat tietonsa, osaamisensa sekä aikaisemmat kokemuksensa. Lisäksi ohjaajalla on asiantuntemusta luoda tutkimiseen ja löytämiseen viitekehystä ja struktuuria. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 90; Nummenmaa & Peräröu 2003, 120.)

Jokaisen opiskelijan henkilökohtainen kriittinen reflektiotapa on ainutkertainen, sillä se on tulosta hänen itsetietoisuudestaan, avoimuudestaan ja kokemuksestaan. Siksi opiskelijan kasvun ja oppimisprosessin arvioinnissa tarvitaan myös yksilöllisiä menetelmiä. Kriittistä ajattelua ei voi arvioida objektiivisilla kriteereillä eikä opiskelijoiden keskinäistä menestymistä vertaamalla. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 90; Nummenmaa & Peräröu 2004, 120.)

On tunnettu tosiasia, että opiskelijan oppiminen on riippuvainen hänen saamastaan palautteesta. Ja jos opiskelija on sitoutunut oman työnsä arviointiprosessiin, arvioinnista ja palautteesta on hänelle hyötyä. Nopeasta ja kehittävästä palautteesta on opiskelijalle eniten hyötyä. Palautetta omasta työstään opiskelija saa yleensä joko ryhmätilanteessa tai henkilökohtaisessa keskustelussa. Ilmapiiri on tärkeä ohjaavassa arvioinnissa. Palautetilanne on aina vuorovaikutustilanne, jossa palautteen merkitykseen vaikuttavat erilaiset tekijät. Henkilöllä, jonka kanssa opiskelija on kyseisessä tilanteessa vastatusten, on henkilökohtaista tuntemusta asiasta, takanaan instituution valta ja joka pystyy vaikuttamaan hänen etenemiseensä tietyissä puitteissa. Siksi arvioinnin kohteena oleminen saattaa herättää opiskelijassa pelkoa, joka voi vaikuttaa haitallisesti palautteen vastaanottamiseen tai estää ohjaajan viestejä menemästä perille. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 91.)

Palautteen antamisen voi tehdä helpommaksi ja luontevammaksi tiedostamalla palautekeskustelun rakenteen. Kun palaute on tietoisesti rakennettu peräkkäisille, eri tarkoituksia palveleville elementeille, ja myös itsearviointia sekä vertaisarviointia käytetään hyväksi, sen antaminen helpottuu. Opiskelijalle monipuolinen palaute on antoisampaa kuin arvosanan muodossa tapahtuva perinteisempi arviointi. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 92.)

Vuorovaikutuksen näkökulmasta ohjaajan antama palaute voidaan jakaa peilaavaan palautteeseen, ohjaavaan palautteeseen sekä arvioivaan palautteeseen. Peilaavalla palautteella tarkoitetaan palautetta, jolla ohjaaja osoittaa lukeneensa opiskelijan kirjoittaman tekstin tai kuulleen hänen puheensa. Peilauksessa ohjaaja poimii tarkasteltavasta asiasta keskeisimmät havainnot ja kertoo niistä ilman minkäänlaista arvottamista tai arviointia. Arvioiminen ja palautteen anto on hyvä aloittaa peilaamisella. Peilaus ei ehkä ole alussa helppoa. Keskittyminen toisen merkityksien havainnoimiseen ilman, että oma mieli sekaantuisi asiaan, on vaikeaa. Mieli tuottaa kuunnellessa tai lukiessa muistoja, suunnitelmia tai assosiaatioita, ja ohjaustyötä tekevälle se on usein arviointia aktivoivaa. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 92 - 94.)

Ohjaava palaute ankkuroidaan peilaavassa palautteessa kerrottuihin havaintoihin. Oma kokemustaan ja asiantuntemustaan hyväksikäyttäen, ohjaaja voi esittää kysymyksiä, kommentoida, arvioida ja suositella muutoksia. Hyvä lähtökohta ohjaavaksi tarkoitetulle palautteelle on pyytää opiskelijaa kertomaan oma käsityksensä tuotteensa vahvuuksista, muutostarpeista ja ongelmista. Kun pohjana on opiskelijan oma käsitys, ohjaava arviointi tarjoaa tarpeellista tietoa sekä ohjaajalle että opiskelijalle siitä, kuinka realistinen käsitys opiskelijalla on työnsä tuloksista. Jos opiskelijan käsitys eroaa suuresti ohjaajan käsityksestä, opiskelijan tiedot siitä, minkälaiset vaatimukset hänen työnsä olisi täytettävä, on syytä tarkistaa. Jos taas opiskelijan oma käsitys siitä, mitä vielä tarvitaan, vastaa ohjaajan käsitystä, ohjaaja vain vahvistaa tämän. Lisäksi ohjaaja voi tässä yhteydessä, aina tilanteen mukaan, tarjota käsiteltyihin asioihin laajempaa näkemystä. Suositella taitojen lisäharjoitusta, keskustella seuraavan vaiheen suuntaamisesta ja ennakoida tulevia vaatimuksia. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 94 - 95.)

Lopuksi ohjaaja kertoo arvionsa siitä, mihin suoritus asettuisi instituution käyttämällä arviointimittarilla tarkasteltuna. Arvioinnin perustana ovat ohjaavan palautteen yhteydessä esiin tulleet vahvuudet ja heikkoudet. Arvioinnin perustana voivat toimia myös oman osaamisen tutkimisessa tehdyt havainnot. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 95.)

Palautteen antamiselle on luotava suotuisat ulkoiset puitteet. Kielellisillä valinnoilla voi olla opiskelijalle suurempi merkitys kuin ohjaaja tulee ajatelleeksi. Annettaessa opiskelijalle palautetta hänen työstään, tarvitaan häiriötön tilanne ja riittävästi aikaa. Esimerkiksi viittaamalla omiin kiireisiinsä tai ottamalla puheluita vastaan samanaikaisesti, ohjaaja saattaa viestiä opiskelijalle, ettei hänen asiansa ole tälle loppujen lopuksi kovin tärkeä. Ohjaajat ovat kaikki ihmisiä, joilla on väsymystä ja kiirettä. On epäinhimillistä vaatia, että he esiintyisivät aina voimissaan tai valheellisen kiireettöminä. Ratkaisuja voidaan hakea rakentamalla arviointi osaksi oppimistilanteita ja kehittämällä sitä monipuolisemmaksi. Opiskelijoita pitkin matkaa tukevista, itsenäistävistä palautemuodoista ja jatkuvasta palautteesta saadaan apuja. Kaikki ei silloin ole yhden tai kahden palautekeskustelun varassa. Ryhmä- ja vertaispalaute sekä ohjaajan palaute rinnakkain palauttavat terveen suhteellisuudentajun ja tuovat näkyviin myös sen, miten monesta näkökulmasta opiskelijan edistymistä voi arvioida. (Nummenmaa & Lautamatti 2004, 91 - 92.)

4 Selvityksen toteutus

Tässä luvussa kuvaillaan ensiksi kvantitatiivista tutkimusta ja perustellaan tämän menetelmän käyttäminen tässä työssä. Seuraavaksi kerrotaan selvityksen otoksesta ja viimeisenä selitetään minkälaista kyselylomaketta selvityksessä, on käytetty.

4.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivinen tutkimus on muuttujiin perustuvaa ja muuttujan käsite on oleellisin käsite kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Muuttuja on nimi käsitteelle, tekijälle tai asialle ja muuttujalla voi olla yksi tai useampia ominaisuuksia. Tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita muuttujista, jotka jaetaan määrällisiin muuttujiin ja laadullisiin muuttujiin. (Kananen 2010, 78, 82.)

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa mitataan muuttujia ja lasketaan niiden sekä määrällistä esiintymistä että suhteiden välistä vuorovaikutusta. Tämän edellytyksenä on se, että ilmiö ja siihen vaikuttavat tekijät eli muuttujat tunnetaan, sillä mittaaminen olisi mahdotonta, jos ei tiedetä mitä mitataan. Tutkittavaa ilmiötä selittävistä teorioista ja malleista saadaan tekijät. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään määrällisiä mittareita. (Kananen 2011, 13, 18.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tähdätään yleistämiseen. Tämä tarkoittaa yksinkertaisimmillaan sitä, että tutkimustieto, joka on kerätty pieneltä joukolta eli otokselta edustaa ilmiön koskettamaa populaatiota eli koko joukkoa. Jotta tulokset voitaisiin siirtää koko perusjoukkoa koskevaksi ja ne olisivat luotettavia, kvantitatiivisessa tutkimuksessa edellytetään havaintoyksiköitä ”riittävä” määrä. (Kananen 2011, 17 - 18.)

Kvantitatiivinen tutkimus voidaan nähdä vaihe vaiheelta läpi vietävänä prosessina. Tutkimuksen muotona kvantitatiivinen tutkimus on helppo, jos noudattaa ongelman määrittelyssä, kysymysten laadinnassa ja tietojen analysoinnissa tieteellisen tutkimuksen sääntöjä. Menetelmät tietojen keräämiseen ovat helppoja ja suurin osa työstä on tehty siinä vaiheessa, kun aineisto on kerätty. Aineisto käsitellään tilastotieteen analyysimenetelmien mukaisesti ja tulkintojen tekoon on tiukat säännöt. Menetelmien määrätessä ja ohjaillessa prosessin eri vaiheita mitään ei jätetä kirjoittajan oman tulkinnan varaan. (Kananen 2011, 20.)

Määrällistä tutkimusta sääntelevillä pienillä ratkaisuilla on kaikilla omat vaikutuksensa tutkimusprosessin seuraaviin vaiheisiin. Tutkimusongelma, johon haetaan vastausta tai ratkaisua, on tutkimuksen lähtökohtana. Tutkimuskysymykset eli megakysymykset johdetaan tutkimusongelmasta. Lisäksi tarvitaan yksityiskohtaisempia apukysymyksiä, varsinaisten tutkimuskysymysten avuksi tietojen keräämiseen. Ne ovat eräänlaisia mittareita tutkimuskohteena olevan ilmiön selvittämiseen. Tapoja kysymysten mittarien asetteluun on monia. Jokaisella ratkaisulla on vaikutuksensa myös analyysivaiheeseen. (Kananen 2011, 21.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään muun muassa kyselylomaketta eli tutkimuslomaketta tiedonkeruumenetelmänä. Sillä kerätään aineisto niiltä, jotka kuuluvat ilmiön piiriin eli kohderyhmään. Erilaiset kysymykset, joilla halutaan kerätä yksityiskohtaista numeraalista tietoa ilmiöstä muodostavat tutkimuslomakkeen. (Kananen 2010, 74.)

Tutkimuslomake on koeajettava eli testattava, koska virheellistä lomaketta on mahdollista muuttaa tiedonkeruuvaiheen jälkeen. Otannan eli tutkittavien valinnan jälkeen suoritetaan kenttätyö valitulla menetelmällä. Sitä seuraavat, tiedonkeruumenetelmän mukaisesti, tallennusvaihe sekä aineiston tietokoneajot. Tulosteiden tulkinnan jälkeen kirjoitetaan tutkimusongelman ratkaiseva raportti. (Kananen 2010, 74.)

Valitsin kvantitatiivisen tutkimuksen selvitykseni tutkimusmenetelmäksi, koska sitä käyttämällä saisin tietoja, joista olisi minulle eniten hyötyä tälle työlle asettamani selvittävän ongelman ratkaisemisessa. Tämä selvittävä ongelmahan oli: Millaisena Metropolian liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavat opettajat näkevät nykyisen ohjausprosessin ja miten sitä voisi parantaa?

Ratkaistakseni tämän ongelman minun oli siis saatava selville, kuinka monella heistä oli tietty mielipide eri asioista Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa. Kvantitatiivista menetelmää käyttämällä saisin selville nuo tarkat lukumäärät ja sen vuoksi katsoin, että tämä menetelmä olisi paras tämän selvityksen tekemiseen.

4.2 Selvityksen otos

Tutkimuksen kohteena olevien ilmiöiden kuvailemiseen ja selittämiseen järjestelmällisten havaintojen avulla pyritään määrällisessä tutkimuksessa. Havaintoyksiköiksi kutsutaan mittauksen eli empiirisen havainnoinnin kohteita. Tutkimusongelman perusteella määritetään havaintoyksikkö. Havaintoyksikön valitsemisen jälkeen tulee ratkaista, kuinka monesta havaintoyksiköstä tietoja kerätään. Tutkimuksen perusjoukoksi kutsutaan kaikista havaintoyksiköistä muodostuvaa kokonaisuutta. Varmin tapa määrällisen tiedon saamiseen tutkimuskohteesta on haluttujen ominaisuuksien mittaaminen jokaiselta tutkimuksen perusjoukkoon kuulualta havaintoyksiköltä. Usein tämä on kuitenkin mahdotonta käytännön syistä. Sen vuoksi tutkimuksissa keskitytään useimmiten tutki-
maan otosta eli perusjoukkoa pienempää, satunnaisesti valittua havaintoyksikköjoukkoa. Mikäli perusjoukko on pieni, kannattaa tiedot kerätä kaikilta perusjoukon jäseniltä eli tehdä niin sanottu kokonaistutkimus. (KvantiMOTV 2003.)

Tämän opinnäytetyön selvittävänä ongelmana oli: Millaisena Metropolian liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavat opettajat näkevät nykyisen ohjausprosessin ja miten sitä voisi parantaa? Tässä selvityksessä havaintoyksikköinä ovat siis ne Metropolian opettajat, jotka ohjaavat liiketalouden opinnäytetöitä. Havaintoyksikköjen muodostama perusjoukko on kuitenkin sen verran pieni (22 henkilöä), että otantaa ei kannattanut tehdä vaan tämä tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena.

4.3 Kyselylomake

Käytin selvityksessäni aineiston keruumenetelmänä kyselylomaketta, jonka loin käyttäen Metropolia Ammattikorkeakoulun tarjoamaa e-lomakepalvelua. Syy tälle valinnalle oli se, että sähköinen kyselylomake oli kätevin tapa saada tarvittavat tiedot kohderyhmältä eli niiltä Metropolian opettajilta, jotka toimivat liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajina.

Kyselylomakkeen kysymykset muodostin ammattikorkeakoulun opinnäytetyöhön ja sen ohjaamiseen liittyvien teorioiden pohjalta. Kopio kyselylomakkeesta on liitteessä 1. Kyselylomakkeessa oli kuusi osiota ja yhteensä 19 kysymystä. Taustakysymyksiä oli kolme ja niissä kysyin vastaajilta, kuinka monta vuotta heillä on kokemusta opinnäytetöiden ohjaamisesta, kuinka monta opinnäytetyöohjattavaa heillä on keskimäärin lukuvuodessa ja mihin liiketalouden aihepiiriin liittyviä opinnäytetöitä he ohjaavat.

Varsinaisista kysymysosioista ensimmäisen aihe oli ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Kysymyksiä tässä osiossa oli vain yksi, mutta sen kuusi kohtaa käsittelivät itse opinnäytetyötä ja perusteita sen teettämiseksi, liiketalouden opinnäytetöiden tyyppejä, opinnäytetöiden suorittamismahdollisuuksia ja arviointiperusteita sekä hyvää tieteellistä käytäntöä.

Toisen varsinaisen kysymysosion kuusi kysymystä käsittelivät liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessia yleisellä tasolla. Halusin selvittää kyselyyn vastanneilta, millaisena heidän mielestään Metropolian liiketalouden opinnäytetyöprosessi näkee opiskelijan, mikä on Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa ensisijainen ohjauksen kohde, onko vastaajilla mielestään riittävä perehtyneisyys liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoon ja sen luonteeseen. Lisäksi kysyin tässä osiossa harkintavapaudesta ohjaustapojen valinnassa, opinnäytetyöohjattavan toimijuuden vahvistamisesta sekä yhteisöllisyyteen opettamisesta.

Kolmas varsinainen kysymysosio, joka käsitteli opinnäytetyön aloitusvaiheen ohjaamista, koostui kahdesta kysymyksestä. Niistä ensimmäisessä kysyin vastaajilta ohjaussopimuksen teon tarpeellisuudesta. Toisessa kysymyksessä kysyin huomion kiinnittämisestä aiheen valintaan ja rajaamiseen, ajankäytön suunnittelun ohjaamiseen, opinnäytetyösuunnitelman teossa ja tiedonhankinnassa auttamiseen.

Neljännessä varsinaisessa kysymysosiossa, joka koski opinnäytetyön työvaiheen ohjaamista, oli kolme kysymystä. Niissä kysyin vastaajilta tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmään valinnan ja käytön ohjauksesta sekä opiskelijoiden motivoimisesta.

Viides varsinainen kysymysosio käsitteli opinnäytetyön arviointia ja palautteen antamista. Se koostui neljästä kysymyksestä ja niissä kysyin vastaajilta sitä, edistääkö arviointi opinnäytetyöohjattavan oppimista, kiinnitetäänkö palautteenantotilanteisiin huomiota, käytetäänkö eri palautemuotoja monipuolisesti ja arvioidaanko opinnäytetyöt huolellisesti. Lisäksi kyselylomakkeen lopussa vastaajilla oli mahdollisuus antaa halutesaan lisäkommentteja.

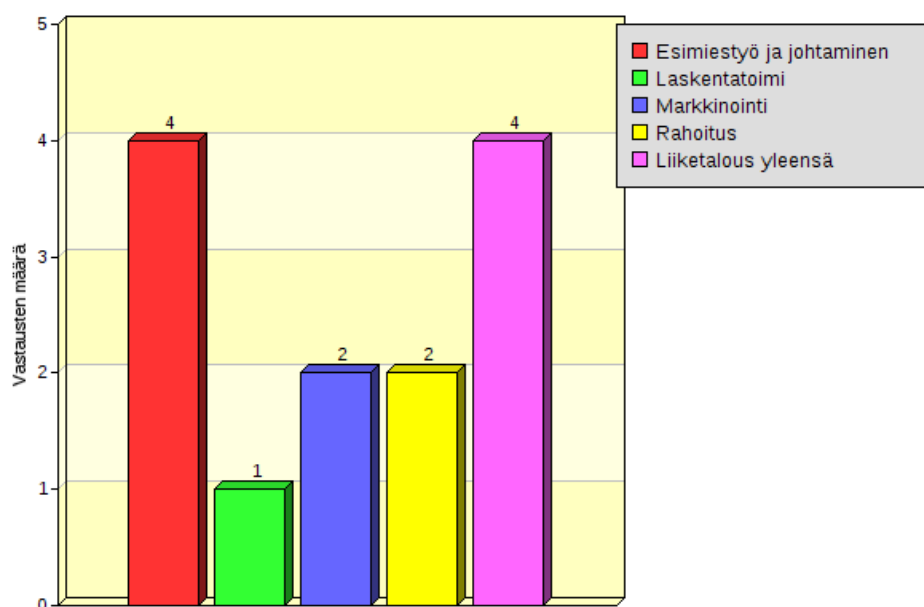
Ennen kyselylomakkeen julkaisua pyysin siitä palautetta opinnäytetyöohjaajaltani sekä Metropolian liiketalouden tutkinto-ohjelman suva-ohjaajilta. Palautteen saatua tein tarvittavat muutokset lomakkeeseen ja julkaisin sen. Kyselylomakkeen linkin lähetin sähköpostitse kaikille Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajille käyttäen erästä opettajaa viestinvälittäjänä. Kyselylomake oli avoinna vastaajille 4.10. - 22.10.2019.

5 Vastaajien käsitykset Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessista

Tässä luvussa analysoin kyselyn tulokset. Ensin olen poiminut kyselyn kysymysten vastaukset, ja sen jälkeen olen tehnyt päätelmiä niiden pohjalta.

5.1 Taustakysymykset

Linkki kyselylomakkeeseen lähetettiin sähköpostitse niille 22 opettajalle, jotka toimivat liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajina Metropolian liiketalouden tutkinto-ohjelmassa. Vastauksia kyselyyn tuli 13 kpl. Kyselyn vastausprosentti oli siis $(13/22) = 59$ prosenttia. Kuvio 1 kertoo, mihin aihepiiriin liittyviä opinnäytetöitä kyselyyn vastanneet ovat ohjanneet pääasiallisesti.

Kuvio 1. Mihin aihepiiriin liittyviä opinnäytetöitä ohjaat pääsääntöisesti?

Kuviosta 1 voidaan nähdä, että kyselyyn saatiin vastauksia kaikkiin mainittuihin liiketalouden aihepiireihin liittyvien opinnäytetöiden ohjaavilta opettajilta. Kyselyyn vastasivat ahkerimmin ohjaajat, joiden ohjaamien opinnäytetöiden aihepiirit liittyvät esimiestyöhön ja johtamiseen sekä liiketalouteen yleensä. Seuraavaksi ahkerimpia kyselyyn vastaajia olivat rahoitukseen ja markkinointiin liittyvien opinnäytetöiden ohjaajat. Vähiten ahkerimpia kyselyyn vastaajia olivat laskentatoimeen liittyvien opinnäytetöiden ohjaajat. Vastaukset kysymykseen vastaajien kokemusvuosista AMK:n opinnäytetöiden ohjaamisesta jakaantuivat taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko 1. Kuinka monta vuotta olet ohjannut AMK:n opinnäytetöitä?

Kokemusvuosia opinnäytetyön ohjaamisesta	Vastausten lkm
Alle 5 vuotta	1
5 -10 vuotta	3
11-15 vuotta	4
Yli 15 vuotta	5
Yhteensä	13

Taulukosta 1 voidaan päätellä, että kyselyyn vastanneiden opinnäytetöiden ohjauksen kokemusvuosissa on selvää vaihtelua, mutta enemmistöllä kyselyyn vastanneista on kokemusta opinnäytetöiden ohjaamisesta vähintään 11 vuoden ajalta. Vastaajien vastaukset kysymykseen, jossa kysyin ohjattavien opinnäytetöiden keskimääräistä lukumäärää vuodessa, on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Kuinka monta opinnäytetyötä sinulla on keskimäärin ohjauksessa vuodessa?

Ohjattavien opinnäytetöiden keskimääräinen lkm vuodessa	Vastausten lkm
Alle 5	2
5 - 10	4
Yli 10	7
Yhteensä	13

Taulukosta 2 voidaan päätellä, että kyselyyn vastanneiden välillä on selviä eroja ohjattavien opinnäytetöiden vuosittaisissa keskimääräisissä lukumäärissä. Enemmistö vastaajista ohjaa keskimäärin vähintään viittä opinnäytetyötä vuodessa. Koska perusjoukko ja kyselyyn vastaajien määrä olivat niin pieniä, en käytä vastaajien taustatietoja ristiintaulukointiin, vaan teen kyselyn varsinaisten kysymysten vastausjakaumista päätelmiä yksiulotteisesti.

5.2 Opinnäytetyö

Kuten aikaisemmin mainitsin luvussa 4.2, tähän osioon kuului vain yksi kysymys (kysymys 4), mutta siihen kuului kuusi kohtaa (kts. kyselylomakkeen kopio liitteestä 1). Neljässä kohdassa kaikkien vastaajien vastaukset olivat joko ”jokseenkin samaa mieltä” tai ”täysin samaa mieltä”. Kyseessä olivat kohdat, jotka käsittelivät ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä, liiketalouden opinnäytetyön tyyppejä, hyvää tieteellistä käytäntöä sekä opinnäytetöiden arviointiperusteita. Nämä asiat näyttävät olevan vastaajilla hyvin hallussa.

Kohdissa, jotka käsittelivät opinnäytetyön teettämisen perusteita ja suorittamismahdollisuuksia oli vastauksissa enemmän vaihtelua. Opinnäytetyön teettämisen perusteita koskevassa kohdassa vastausten jakauma on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Kerron opinnäytetyöohjattavilleni opinnäytetyön ohjausprosessin aikana selkeästi miksi ammattikorkeakoulussa tehdään opinnäytetyö.

Vastaus	Vastausten lkm
Täysin eri mieltä	1
Jokseenkin eri mieltä	2
Ei samaa eikä eri mieltä	3
Jokseenkin samaa mieltä	1
Täysin samaa mieltä	6
Yhteensä	13

Taulukosta 3 voidaan nähdä, että enemmistöllä vastaajista on ymmärrys siitä mitä heidän tulisi tässä asiassa tehdä. Kuitenkin on selvää myös se, että asiassa on tällä hetkellä parantamisen varaa. Vastausten jakauma opinnäytetöiden suorittamismahdollisuuksia koskevassa kohdassa on esitetty taulukossa 4.

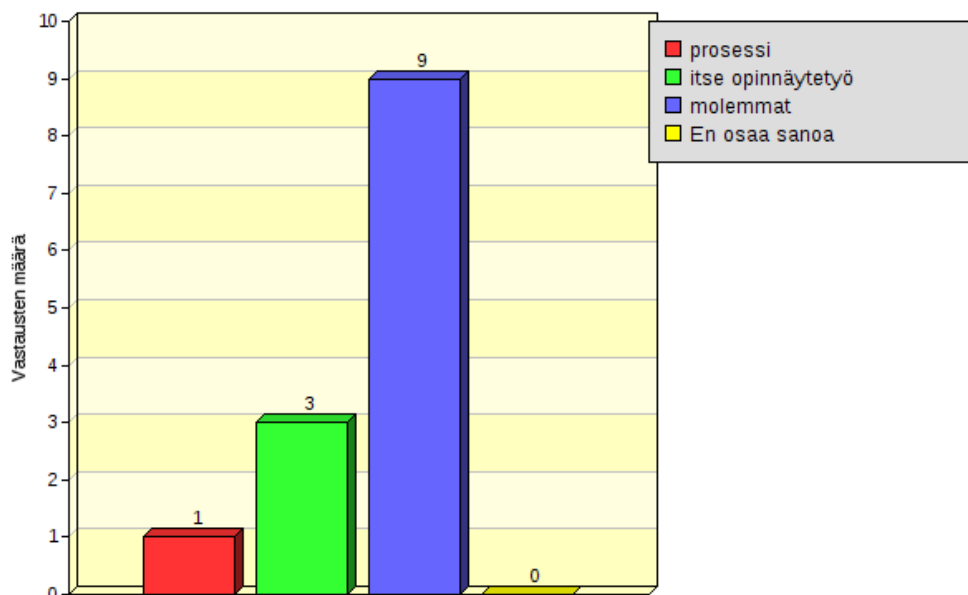
Taulukko 4. Kerron opinnäytetyöohjattavilleni opinnäytetyöprosessin aikana selkeästi eri mahdollisuuksista opinnäytetyön suorittamiseen.

Vastaus	Vastausten lkm
Täysin eri mieltä	2
Jokseenkin eri mieltä	4
Ei samaa eikä eri mieltä	2
Jokseenkin samaa mieltä	2
Täysin samaa mieltä	3
Yhteensä	13

Taulukosta 4 voidaan nähdä, että tässä asiassa osalla vastaajista näyttää olevan parantamisen varaa. Kuitenkin osa näyttää olevan tehtäviensä tasalla.

5.3 Yleistä opinnäytetyön ohjausprosessista

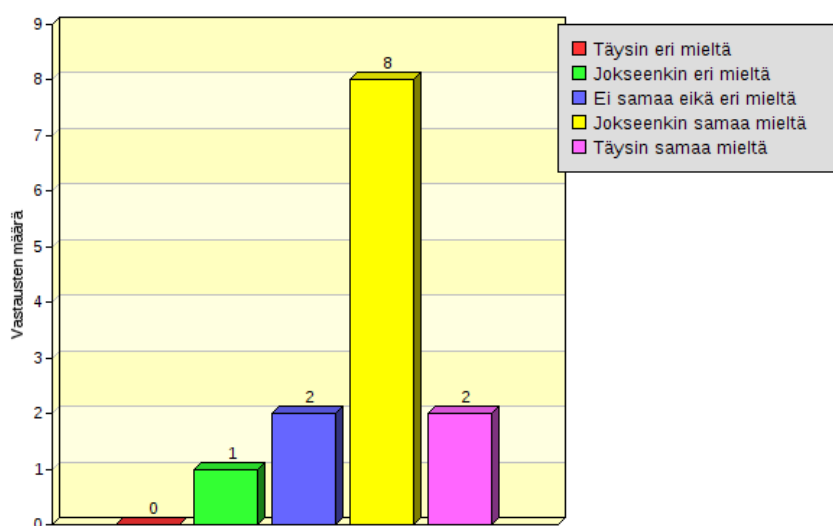
Kyselyyn vastanneista kaksitoista vastasi, että heidän mielestään Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessi näki opiskelijan aktiivisena toimijana. Vain yhden vastaajan mielestä Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessi näki opiskelijan ohjauksen kohteena. Vastaajien käsitys siitä, mikä heidän mielestään ohjauksen kohde Metropolian liiketalouden ohjausprosessissa on esitetty kuviossa 2.

Kuvio 2. Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa kohteena on ensisijaisesti.

Kuviosta 2 voidaan nähdä, että kaikilla vastaajilla oli käsitys ohjauksen kohteesta Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa. Ilmeistä on myös se, että vastaajien käsitys ohjauksen kohteesta vaihtelee eli ohjaajilla ei ole yhteistä käsitystä siitä, mitä Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa ohjataan.

Kysymyksiin, jotka koskivat sekä riittävää perehtyneisyyttä liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoon ja sen luonteeseen, että vapautta harkita, mikä on sopivin ohjaustapa kullekin opinnäytetyöohjattavalle tuli kaikilta vastaajilta vastaukseksi joko ”jokseenkin samaa mieltä” tai ”täysin samaa mieltä”. Kyselyyn vastanneilla on siis omasta mielestään riittävä osaaminen tehtävänsä opinnäytetöiden ohjaajana ja he saavat vapaasti päättää mitä ohjaustapoja käyttävät. Vastaajien vastaukset siihen, että kiinnitetäänkö Metropolian liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa huomiota opinnäytetyöohjattavan toimijuuden vahvistamiseen, on esitetty kuviossa 3.

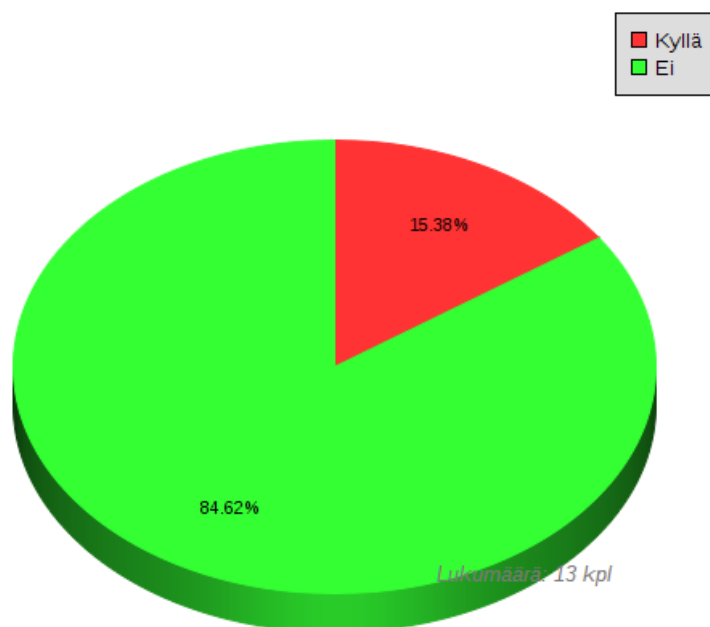
Kuvio 3. Metropoliaassa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa kiinnitetään huomiota opinnäytetyöohjattavan toimijuuden vahvistamiseen.

Kuviosta 3 voi nähdä vaihtelun vastaajien käsityksissä opinnäytetyöohjattavien toimijuuden vahvistamisesta Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa. Vastaajista enemmistö on ilmeisen tyytyväinen nykyiseen tilanteeseen.

Yhteisöllisyyden opettelua koskevassa kysymyksessä neljä vastaajista vastasi ”jokseenkin eri mieltä”, vastaajista viisi vastasi ”ei samaa eikä eri mieltä” ja vastauksen ”jokseenkin samaa mieltä” antoi neljä vastaajaa. Toisin sanoen osa vastaajista on siis sitä mieltä, että nykytilanteessa Metropoliaassa ei panosteta liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa yllämainittuun asiaan tarpeeksi. Kuitenkin on yhtä paljon niitä, jotka ovat tyytyväisiä nykyiseen tilanteeseen.

5.4 Opinnäytetyön aloitusvaiheen ohjaaminen

Vastaukset kysymykseen kirjallisen ohjaussopimuksen tekemisen tarpeesta on esitetty kuviossa 4.

Kuvio 4. Metropoliaassa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessiin ei tällä hetkellä kuulu kirjallisen ohjaussopimuksen teko. Olisiko kyseisen sopimuksen teko mielestäsi tarpeellista?

Kuviosta 4 voidaan nähdä, että enemmistö kyselyyn vastanneista ei siis pitänyt kirjallisen ohjaussopimuksen tekoa tarpeellisena. Viisi näin vastanneista antoi perustelut valinnalleen ja ne kuuluivat näin:

"En näe lisäarvoa ainoastaan yhden byrokratian osan."

"Ei ole sopimuksen varainen asia".

"Millainen sopimus olisi ja miksi sellainen tehtäisiin?"

"Suusanallinen sopimus riittää, kirjallisuus ei tuo lisäarvoa."

"Prosessi on itsessään selvä, joten kun opinnäytetyön ohjaamisessa ja tekemisessä noudatetaan prosessia, ei erillistä sopimusta tarvita."

Ne kaksi vastaajaa, joiden mielestä kirjallinen ohjaussopimus olisi tarpeellinen, antoivat perustelut valinnalleen. Heidän perustelunsa olivat seuraavanlaisia:

"Suojaa opinnäytetyön tekijää."

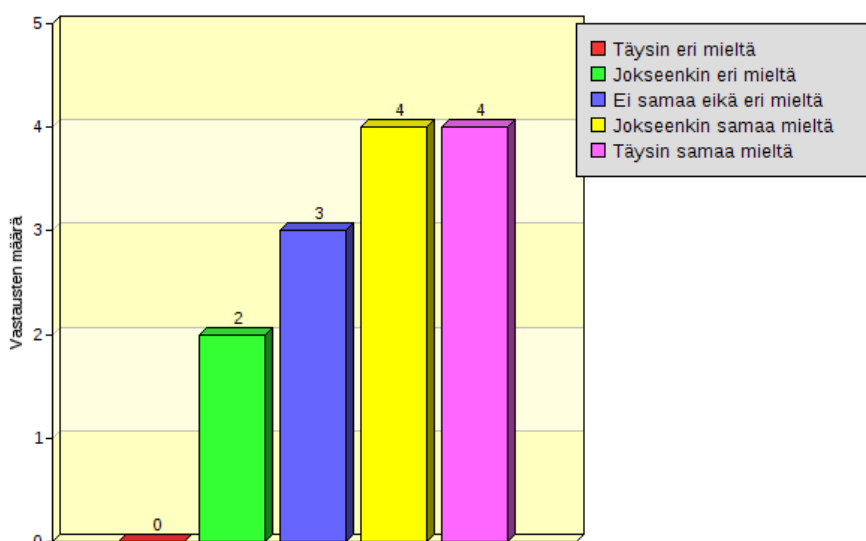
"Silloin asia kirkastuisi ohjattavalle itselleenkin."

Kysymyksessä, joka koski riittävän huomion kiinnittämistä aiheen valintaan ja rajaamiseen, kahdentoista vastaajan valinnat olivat joko "jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä" ja yksi vastaaja antoi vastaukseksi "täysin eri mieltä". Enemmistö vastaajista siis oli tyytyväisiä Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessiin tässä asiassa. Ajankäytön suunnittelun ohjaamista koskevaan kysymykseen tuli kaksi "jokseenkin eri mieltä" vastausta, kolme "en samaa enkä eri mieltä" vastausta, kuusi "jokseenkin samaa mieltä" vastausta ja kaksi "täysin samaa mieltä" vastausta. Kyseiseen asiaan Metropolian liiketalouden ohjausprosessissa oltiin vastaajien enemmistössä tyytyväisiä.

Opinnäytetyösuunnitelman teossa auttamista koskevan kysymyksen vastaukset jakaantuivat niin, että kaksitoista vastaajaa olivat valinneet vastaukseksi joko "jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä" ja yksi vastaaja antoi vastaukseksi "jokseenkin eri mieltä". Vastaajien enemmistö oli siis tyytyväinen Metropolian liiketalouden opinnäytetyöprosessiin tämän asian kohdalla. Tiedonhankinnassa auttamista koskevassa kysymyksessä kahdentoista vastaajan valinta oli joko "jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä" ja yksi vastasi "ei samaa eikä eri mieltä". Tämän asian kohdalla vastaajien enemmistö oli siis tyytyväinen Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessiin.

5.5 Opinnäytetyön työvaiheen ohjaaminen

Tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmän valitsemisen ohjausta koskevaan kysymykseen saatiin kaikilta vastaajilta sama vastaukseksi joko ”jokseenkin samaa mieltä” tai ”täysin samaa mieltä”. Vastaajat ovat siis tyytyväisiä Metropolian liiketalouden ohjausprosessiin tässä asiassa. Kysymyksessä, joka koski tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmän käytön ohjaamista, vastaajista yksitoista valitsi vastaukseksi joko ”jokseenkin samaa mieltä” tai ”täysin samaa mieltä” ja kahdelta vastaajista tuli vastaus ”jokseenkin eri mieltä”. Vastaajien enemmistö on tässä asiassa tyytyväinen Metropolian liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessiin. Vastaukset kysymykseen, joka käsitteli riittävän huomion kiinnittämistä opiskelijoiden motivoimiseen Metropolian liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa, on esitetty kuviossa 5.

Kuvio 5. Metropolian liiketalouden ohjausprosessissa kiinnitetään riittävästi huomiota opiskelijan motivoimiseen.

Kuviosta 5 voidaan nähdä, että enemmistö vastaajista on tässä asiassa tyytyväinen Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessiin.

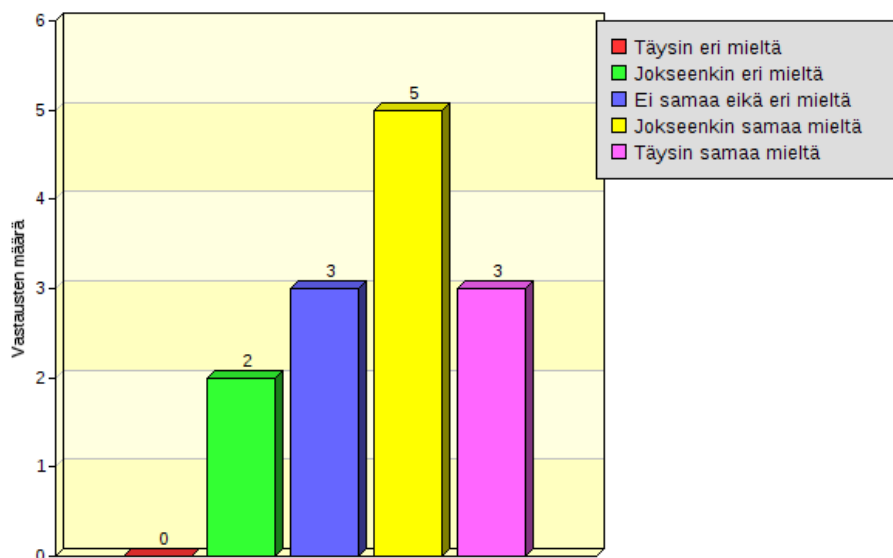
5.6 Opinnäytetyön arviointi ja palautteen anto

Opinnäytetyöohjattavan oppimista edistävää arviointia koskevaan kysymykseen tuli kaksi ”jokseenkin eri mieltä” vastausta, kaksi ”ei samaa eikä eri mieltä” vastausta, kuusi ”jokseenkin samaa mieltä” vastausta ja kolme ”täysin samaa mieltä” vastausta. Vastaajien enemmistö on siis tyytyväinen Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessiin tässä asiassa. Vastaajien vastaukset kysymykseen siitä, että kiinnitetäänkö Metropolian liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa huomiota palautteenantotilanteisiin, on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Metropoliaissa liiketalouden ohjausprosessissa kiinnitetään huomiota palautteenantotilanteisiin

Vastaus	Vastausten lkm
Täysin eri mieltä	1
Jokseenkin samaa mieltä	1
Ei samaa eikä eri mieltä	3
Jokseenkin eri mieltä	5
Täysin samaa mieltä	3
Yhteensä	13

Taulukosta 5 voidaan nähdä, että vastaajien enemmistö on siis tässä asiassa tyytyväinen Metropolian opinnäytetyöprosessiin. Eri palautemuotojen monipuolista käyttöä koskevaan kysymyksen vastaukset on esitetty kuviossa 6.

Kuvio 6. Metropoliaassa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa käytetään monipuolisesti eri palautemuotoja

Kuviosta 6 voidaan nähdä, että vastaajien enemmistö on tyytyväinen Metropolian liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa käytettyjen palautemuotojen monipuolisuuteen. Kyselyn viimeinen kysymys koski sitä, että arvioidaanko opinnäytetyöt Metropolian liiketalouden ohjelmassa huolellisesti arviointikriteerien mukaan. Tähän kysymykseen tuli kaksi ”ei samaa eikä eri mieltä” vastausta, kuusi ”jokseenkin samaa mieltä” vastausta ja viisi ”täysin samaa mieltä” vastausta. Vastaajien enemmistö on siis tyytyväinen siihen, miten liiketalouden opinnäytetyöt Metropoliaassa arvioidaan.

5.7 Lisäkommentit kyselyyn vastanneilta

Annoin kyselyyn vastanneille mahdollisuuden antaa lisäkommentteja kyselylomakkeen lopussa olleeseen tekstikenttään. Neljä vastaajaa käytti tätä mahdollisuutta hyväkseen ja heillä oli sanottavanaan seuraavaa:

”Mielestäni opiskelijoilla ei ole nyt yhtäläinen mahdollisuus laadukkaaseen ohjaukseen ja toimijuuden tunteen kasvuun. Kaikilla ohjaajilla ei ole riittävä ohjausosaaminen. Opinnäytetöiden arviointia tulisi yhdenmukaistaa ja arvioijien mittaristoa ”kalibroida”.”

”Tekstitarkastuksen arviointikriteerit epäselviä. Pääkriteerit esim. hyväksytty – hyvä - kiitettävä -tasoilla pitäisi kertoa myös opiskelijoille.”

” Prosessin aikainen palaute on usein varovaista, jottei se liiaksi ohjaa opiskelijaa pois itsenäisestä työskentelystä.”

” Oli vähän vaikea kommentoida koko ohjausprosessia. Oma toimintaa ohjaajana pystyy tietysti arvioimaan, mutta olisi ollut hyvä tarkentaa, oliko kysymyksillä tarkoitus kerätä tietoa siitä, miten ohjausprosessin pitäisi ”teoriassa” toimia, vai siitä, miten itse arvelen sen noin keskimäärin toimivan?”

Kyselyyn vastanneet nostivat antamissaan lisäkommenteissa esiin monenlaisia asioita. Enemmistössä niistä kommentoitiin kyselyn aihetta eli Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessia. Osassa näistä kommentteissa nostettiin esiin asioita, joista olin kysynyt kyselyssä. Näihin kuuluivat ohjaajien ohjausosaaminen ja opiskelijoiden toimijuuden tunteen kasvu. Kommentit opiskelijoiden epäyhtäläisistä mahdollisuuksista laadukkaaseen ohjaukseen, opinnäytetöiden arvioinnin yhdenmukaistamisesta, sekä arvioijien mittaristojen kalibroimisesta, tekstitarkastuksen epäselvistä arviointikriteereistä, tekstitarkastuksen pääkriteerien kertomisesta opiskelijoille ja opinnäytetyöprosessin aikaisen palautteen varovaisuudesta, olivat yllättäviä.

Kommenteista odottamattomin oli itse kysymyslomakkeeseen liittyvä kommentti siitä, että sen jättäneellä vastaajalla oli vaikeuksia koko ohjausprosessin kommentoimisessa. Kyseinen kommentoija olisi myös halunnut tarkennuksia siitä, minkälaista tietoa opinnäytetyön ohjausprosessista kyselylomakkeen kysymyksillä oli tarkoitus kerätä.

6 Johtopäätökset

Tässä luvussa annetaan ensin arvio tehdyn tutkimuksen validiteetista ja reliabiliteetista. Sen jälkeen pohditaan kyselystä saatuja tuloksia ja annetaan kehitysehdotuksia Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessin parantamiseen. Lopuksi arvioidaan itse opinnäytetyöprosessia.

6.1 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Mahdollisimman luotettavan ja totuudenmukaisen tiedon saaminen on tutkimuksen tarkoitus. Validiteetti- ja reliabiliteettikäsitteitä käytetään arvioitaessa tutkimuksen luotettavuutta. Kiinnittämällä huomiota validiteetti- ja reliabiliteettikysymyksiin voidaan parantaa tutkimuksen luotettavuutta. Työn luotettavuus pitää aina arvioida kvantitatiivisessa opinnäytetyössä. (Kananen 2011, 118.)

Validiteetilla tarkoitetaan tutkimusongelman kannalta oikeiden asioiden tutkimista ja mittaamista. Oikeita asioita mittaamalla ja käyttämällä oikeaa tutkimusmenetelmää sekä oikeaa mittaria, varmistetaan validiteetti. (Kananen 2011, 118, 121.)

Mielestäni tässä opinnäytetyössä käyttämäni tutkimusmenetelmä eli kvantitatiivinen tutkimus oli oikea menetelmä. Perusteeni tälle on se, että vain sitä käyttämällä sain selville tarkat lukumäärät kyselytutkimukseeni vastanneiden eri mielipiteistä Metropolian liiketalouden opinnäytetyöprosessiin liittyvissä asioissa, mikä oli selvitykseni tarkoitus. Mitä tulee oikean mittarin käyttöön, mielestäni käyttämäni mielipidekysymykset olivat oikea mittari tähän selvitykseen, koska vastaajien mielipiteet Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessista olivat juuri niitä asioita, jotka minun piti selvittää. Mittasin myös mielestäni oikeita asioita koska asiat, joista selvityksessäni kysyin, olivat keräämäni teoreettisen viitekehyksen perusteella sellaisia, joilla on vaikutusta opinnäytetyön ohjausprosessiin. Siksi mielestäni tämän tutkimuksen validiteetti on hyvä.

Reliabiliteetilla tarkoitetaan saatujen tulosten pysyvyyttä, eli tutkimuksesta saadaan toistettaessa samat tulokset. Käytetty mittari tuottaa eri mittauskerroilla samat tulokset. (Kananen 2011, 119.)

Mielestäni selvitykseni reliabiliteetti on hyvä, mutta en ole tästä aivan varma, koska kyseessä oli mielipidekysely. En kuitenkaan näe mitään syytä siihen, että vastaajien vastaukset muuttuisivat olennaisesti, jos toistaisin tutkimukseni.

6.2 Pohdintaa tuloksista

Tämän opinnäytetyön selvittävänä ongelmana on: Millaisena Metropolian liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavat opettajat näkevät nykyisen ohjausprosessin ja miten sitä voisi parantaa? Sen selvityskysymys on: Millainen on toimiva opinnäytetyön ohjausprosessi? Nämä lauseet muotoilin aloittaessani tämän opinnäytetyön tekemisen, jonka tarkoituksena oli selvittää toimeksiantajalleni Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden tutkinto-ohjelmalle Metropoliasa liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavien opettajien näkemykset nykyisestä opinnäytetöiden ohjausprosessista.

Mielestäni tätä opinnäytetyötä varten kokoamani teoreettinen viitekehys toimi hyvin. Sannon näin siksi, koska sen pohjalta minun oli varsin helppoa luoda kyselylomake työn selvitysosuutta varten. Kyseisen lomakkeen linkin lähetin sähköpostitse niille 22:lle Metropolian opettajalle, jotka ohjaavat liiketalouden opinnäytetöitä. Vastauksia sain kaiken kaikkiaan 13, joten vastausprosentti oli siis 59 prosenttia. Pidän tätä hyvänä tuloksena, koska yli puolet Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajista vastasi kyselyyn.

Kyselyyn saatiin kattavasti vastauksia eri liiketalouden aihepiireihin liittyvien opinnäytetöiden ohjaajilta. Kyselyyn vastasivat ahkerimmin ohjaajat, joiden ohjaamien opinnäytetöiden aihepiirit liittyvät esimiestyöhön ja johtamiseen sekä liiketalouteen yleensä. Seuraavaksi ahkerimpia kyselyyn vastaajia olivat rahoitukseen ja markkinointiin liittyvien opinnäytetöiden ohjaajat. Vähiten ahkerimpia kyselyyn vastaajia olivat laskentatoimeen liittyvien opinnäytetöiden ohjaajat. Kyselyyn vastanneista enemmistöllä on kokemusta opinnäytetöiden ohjaamisesta vähintään yksitoista vuotta, ja he ohjaavat keskimääräisesti vähintään viittä opinnäytetyötä vuodessa.

Opinnäytetyön ohjausprosessin aikana opinnäytetyöohjattaville kerrottavia asioita ovat itse ammattikorkeakoulun opinnäytetyö, liiketalouden opinnäytetöiden tyypit, hyvä teellinen käytäntö sekä opinnäytetöiden arviointikriteerit. Kun kysyin näistä asioista, sain näihin kohtiin kaikilta vastaajilta myönteiset vastaukset. Tämä on hyvä asia, koska ne kuuluvat asioihin, joista pitäisi kertoa opinnäytetyöohjattaville. Opinnäytetyöohjattaville kerrottavia asioita ovat myös ammattikorkeakoulun opinnäytetyön teettämisen perusteet ja suorittamismahdollisuudet. Edellä mainitusta kohdista edellisessä enemmistö vastaajista tiesi tämän asian kohdalla mitä tehdä. Edellä mainituista kohdista jälkimmäisessä, osalla vastaajista oli parannettavaa, mutta osalla oli asia hallussa. Näihin kahteen asiaan pitäisi kiinnittää enemmän huomiota, sillä opinnäytetyöohjattavien tulisi saada tarpeelliset tiedot myös niistä.

Enemmistö vastaajista on sitä mieltä, että Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessi näkee opiskelijan aktiivisena toimijana. Kaikilla vastaajilla oli käsitys siitä, mikä on ohjauksen kohde Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa. Heidän vastauksissaan oli kuitenkin niin paljon vaihtelua, joka on merkki siitä, ettei ohjaajien kesken ole yhteistä käsitystä ohjauksen kohteesta. Tämä on huolestuttavaa, koska se vaikuttaa liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessin laatuun. Siksi myös tähän asiaan tulisi kiinnittää huomiota.

Vastaajat olivat myös tyytyväisiä sekä omaan osaamiseensa opinnäytetöiden ohjaajana että vapauteensa ohjaustapojen valinnassa. Tämä on hyvä asia, koska ilman näitä opinnäytetöiden ohjaajat eivät pysty hoitamaan tehtäviään kunnolla. Mitä tulee opinnäytetyöohjattavien toimijuuden vahvistamiseen Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa, enemmistö vastaajista oli siihen tyytyväinen. Ohjauksen tarkoituksenaan on ohjattavan toimijuuden vahvistaminen, joten tämänkaltaista tulosta on pidettävä hyvänä. Yhteisöllisyyden opettelua koskevassa kysymyksessä oli yhtä paljon sekä asiaan tyytyväisiä että parannuksia haluavia vastaajia. Tähän asiaan on minun mielestäni kiinnitettävä huomiota.

Kirjallisen ohjaussopimuksen tarvetta käsitelleessä kysymyksessä, enemmistö vastaajista ei pitänyt sitä tarpeellisena. Tämä oli yllättävä tulos, koska kirjallisen ohjaussopimuksen tekemisestä on olemassa suositus. Kysyttäessä riittävän huomion kiinnittämisestä aiheen valintaan ja rajaamiseen, ajankäytön suunnittelun ohjaamiseen, opinnäytetyösuunnitelman auttamisessa tekemiseen sekä tiedonhankinnassa auttamiseen, enemmistö vastaajista oli näihin asioihin tyytyväinen Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa. Tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmän valitsemisen ohjaukseen olivat tyytyväisiä kaikki vastaajat, ja enemmistö vastaajista oli tyytyväinen tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmän käytön ohjaukseen. Kaikki yllämainitut asiat ovat tärkeitä opinnäytetyön ohjausprosessissa, joten tämänkaltaiset tulokset ovat hyviä.

Kysyttäessä riittävän huomion kiinnittämisestä opiskelijoiden motivoimiseen, enemmistö vastaajista oli tyytyväinen nykytilanteeseen. Koska opiskelijan motivaation ylläpitäminen opinnäytetyöprosessin aikana on tärkeää, tällaista tulosta voi pitää hyvänä. Kyselyyn vastaajista enemmistö oli tyytyväinen nykytilanteeseen siinä, miten Metropolian liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa arviointi edistää opinnäytetyöohjattavan oppimista. Tämä on hyvä asia, koska opinnäytetyöohjattavien oppimisen edistäminen on keskeistä arvioinnissa. Kyselyyn vastaajien enemmistö oli tyytyväinen siihen, miten palautteenantotilanteisiin kiinnitetään huomiota. Tämä on hyvä tulos, koska palautteenantotilanteella on vaikutusta siihen, miten opinnäytetyöohjattava ottaa palautteen vastaan.

Myös käytettyjen palautemuotojen monipuolisuuteen ja opinnäytetöiden arviointikriteerien mukaiseen huolelliseen arviointiin oltiin tyytyväisiä kyselyyn vastaajien enemmistössä. Molempien edellä mainittujen kohtien tulokset ovat hyviä, koska ensinnäkin on tärkeää, että opinnäytetyön ohjausprosessissa käytetään palautemuotoja monipuolisesti ja toiseksi on yhtä tärkeää, että opinnäytetöiden arviointi on huolellista ja arviointikriteerien mukaista.

Kyselylomakkeen lisäkommenttikenttään jätetyistä kommenteista kiinnostavimpia olivat kommentit, jotka koskivat opiskelijoiden epäyhtäläisiä mahdollisuuksia laadukkaaseen ohjaukseen, opinnäytetöiden arvioinnin yhdenmukaistamista sekä arvioijien mittaristojen kalibroimista, tekstintarkastuksen epäselviä arviointikriteerejä ja tekstintarkastuksen pääkriteerien kertomista opiskelijoille. Nämä kaikki ovat erinomaisia huomioita ja antavat hyvän pohjan kehitysehdotuksille.

Yhteenvetona voisi sanoa, että Metropoliaassa liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavat opettajat ovat suurimmilta osin tyytyväisiä nykyiseen opinnäytetöiden ohjausprosessiin. Heidän antamiensa vastauksiensa perusteella on kuitenkin selvää myös se, että Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa on tiettyjä ongelmakohtia, joiden kehittämiseen on syytä paneutua, jotta tämä prosessi olisi mahdollisimman toimiva ja opinnäyteohjattavia hyödyttävä. Näistä kehittämistä vaativista kohteista kerrotaan tarkemmin seuraavassa alaluvussa.

6.3 Kehitysehdotukset

Kuten olen aikaisemmin maininnut luvussa 1.1, tämän työn tavoitteisiin kuuluu kehitysehdotuksien antaminen Metropolian liiketalouden tutkinto-ohjelman opinnäytetöiden ohjausprosessin parantamiseksi. Nämä kehitysehdotukset, jotka perustuvat tekemäni selvityksen tuloksiin, on jaettu seuraaviin kahteen ryhmään: opinnäytetöiden ohjausprosessia yleisesti koskevat kehitysehdotukset ja opinnäytetöiden arviointia koskevat kehitysehdotukset.

Opinnäytetöiden ohjausprosessia yleisesti koskevista kehitysehdotuksistani ensimmäinen on se, että Metropolian liiketalouden tutkinto-ohjelma ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, joilla varmistettaisiin se, että kaikilla liiketalouden opinnäytetöitä tekevillä opinnäytetyöohjattavilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaaseen ohjaukseen opinnäytetyöprosessinsa aikana. Tässä auttaisi toinen tähän ryhmään kuuluva kehitysehdotukseni eli se, että tehtäisiin päätös siitä, mikä on ohjauksen kohde Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa, ja sen jälkeen pidettäisiin huolta siitä, että liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajat toimivat sen mukaisesti. Kolmas tämän ryhmän kehitysehdotukseni on, että Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa panostettaisiin enemmän yhteisöllisyyden opetteluun, ja neljäs huolen pitäminen siitä, että kaikki liiketalouden opinnäytetöiden ohjaajat kertovat opinnäytetyöohjattavilleen, miksi ammattikorkeakoulussa tehdään opinnäytetyö ja mitkä ovat opinnäytetöiden eri suoritussuoritusmahdollisuudet.

Ensimmäinen opinnäytetöiden arviointia koskeva kehitysehdotukseni on liiketalouden opinnäytetöiden arvioijien mittaristojen kalibroiminen ja siitä huolehtiminen, että liiketalouden opinnäytetöiden arviointi on yhdenmukaista. Toinen tähän ryhmään kuuluva kehitysehdotukseni on, että tekstintarkastuksen arviointikriteerejä tarkennetaan ja lisäksi opinnäyteohjattaville kerrottaisiin tekstintarkastuksen pääkriteerit.

6.4 Opinnäytetyöprosessin arviointia

Pohtiessani tämän koko opinnäytetyöprosessia kulkua alusta loppuun kokonaisuutena, työn suunnitteluvaihe oli opinnäytetyöprosessin vaiheista helpoin. Suurin syy tähän oli toimeksiantajalta saamani valmis aihe, jonka rajaus oli tehty niin hyvin, että minun oli helppoa muodostaa selvittävä ongelma ja selvityskysymys tämän työn tekemistä varten sekä ryhtyä etsimään sopivaa aineistoa työn teoreettista viitekehystä varten. Myös opinnäytetyösuunnitelman teko sujui ilman suurempia ongelmia.

Kaikkein vaikein vaihe koko tässä opinnäytetyöprosessissa oli teoreettisen viitekehysten kokoaminen. Löysin kyllä tarvitsemi tiedot varsin helposti, mutta eniten vaikeuksia aiheutti aineiston referoiminen. Sorruin liikaan pohtimiseen ja siihen, että yritin tehdä asioita vaikeimman kautta, mutta siitä huolimatta sain aikaan riittävän kattavan teoriapohjan, jonka perusteella minun oli varsin helppoa luoda kysymykset kyselytutkimustani varten.

Selvitykseni käytännön osion suorittaminen sujui varsin hyvin ja ilman suurempia vaikeuksia, koska minulla oli aikaisempaa kokemusta kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä tehdyn kyselytutkimuksen tekemisestä ja tarvitsin vain hieman kertausta. Kyselylomakkeen sain tehtyä ilman suurempia ongelmia ja minun tarvitsi muokata sitä vain vähän palautekierroksen jälkeen ja silloinkin oli kyse muutoseikoista. Tosin yksi kyselyyn vastaajista jätti kommentin siitä, että hänen oli hankala vastata kyselyyn, koska ei ollut täysin ymmärtänyt millaista tietoa kyselylomakkeen kysymyksillä haettiin. Myönnän, että minun olisi pitänyt olla tarkempi ohjeistuksissani.

Toinen asia missä olisin voinut olla parempi opinnäytetyöprosessin tässä vaiheessa, oli kyselyn vastausten tulon tarkkaileminen. Jos olisin pitänyt paremmin silmällä vastausten tulemistä vastausajan alusta lähtien ja lähettänyt ahkerammin muistutusviestejä, olisin saanut riittävän määrän vastauksia ilman kyselylomakkeen vastausajan pidentämistä. Olen tyytyväinen kyselyyn saamieni vastausten määrään, koska vastauksia saatiin loppujen lopuksi yli puolelta Metropoliasa liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavilta opettajilta.

Kyselyn vastausten tulkinta sujui minulta ilman mitään suurempia ongelmia ja pystyin nopeasti näkemään mihin asioihin Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa kyselyyn vastaajat olivat tyytyväisiä ja mihin eivät. Kyselyn vastaukset antoivat hyvän pohjan kehitysehdotusten antamista varten.

Mielestäni opinnäytetyöprosessi sujui minun kohdallani kaiken kaikkiaan varsin hyvin ja sain aikaan työn, joka vastasi sekä selvitettävään ongelmaan että selvityskysymykseen. Työni on myös täyttänyt sille asetetut tavoitteet eli nyt toimeksiantajani saa tietää, mitkä ovat Metropoliasa liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavien opettajien näkemykset Metropolian liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessista ja mitkä ovat minun kehitysehdotukseni tämän prosessin parantamiseksi.

Lähteet

Anttila, Eija-Hilkka & Mirola, Tuuli 2011. Opinnäytetyö ohjaajan silmin. Kokemuksia ja näkemyksiä opinnäytetyön ohjauksesta Saimaan ammattikorkeakoulussa. Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A: Raportteja ja julkaisuja 20.

Arene 2018. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n TKI-valiokunnan suositus ammattikorkeakouluille eettisestä ja hyvän tieteellisen käytännön mukaisesta opinnäytetyöprosessista. [Http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/arene_ammattikorkeakoulujen-opinnaytetoiden-eettiset-suositukset.pdf?_t=1526903222](http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/arene_ammattikorkeakoulujen-opinnaytetoiden-eettiset-suositukset.pdf?_t=1526903222). Luettu 12.11.2019

Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005. Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa. Väitöskirja. Kasvatustieteen laitos. Helsingin yliopisto. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/19861/opinnayt.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 12.11.2019

Hakala, Juha T. 2004. Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. 2. painos. Gaudeamus, Helsinki.

Isokorpi, Tiia 2003. Ohjaus vuorovaikutuksena ammattikorkeakouluyhteisössä. Teoksessa Kotila, Hannu (toim.). Ammattikorkeakoulupedagogiikka. Ajankohtaisia puheenvuoroja. Edita, Helsinki, 111 - 128.

Jolkkonen, Ari 2007. Missä on opinnäytetyöprosessin laatu. Teoksessa Toljamo, Maisa & Vuorijärvi, Aino (toim.). Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämiskohteena. Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja. Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Oulu, 12 - 19.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2018a. Opinnäytetyö – ohjeet AMK-opiskelijalle <https://opinto-oppaat.jamk.fi/fi/opinto-opas-amk/Opiskelu/Opinnaytetyo/>. Luettu 19.11.2018.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2018b. Opinnäytetyön arviointi. <https://opinto-oppaat.jamk.fi/fi/opinto-opas-amk/Opiskelu/Opinnaytetyo/Arviointi/> Luettu 21.11.2018.

Kananen, Jorma 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 111. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylä.

Kananen, Jorma 2011. Kvantti. Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 118. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylä.

Korkeakouluosaajat.fi. 2018. Opinnäytetyöt. [Http://www.korkeakouluosaajat.fi/aloita_yhteistyö/opinnaytetyöt/](http://www.korkeakouluosaajat.fi/aloita_yhteistyö/opinnaytetyöt/). Luettu 22.11.2018

KvantiMOTV. 2003. Otantamenetelmät. Päivitetty 2.9.2003. <https://www.fsd.uta.fi/metelmaopetus/otos/otantamenetelmät.html>. Luettu 22.10.2019

Leinonen, Rauni 2007. Opinnäytetyön ohjaus käsitteenä ja sisältönä. Teoksessa Toljamo, Maisa & Vuorijärvi, Aino (toim.). Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämis-kohteena. Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja. Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Oulu, 42 - 59.

Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetöiden eri tyypit. Sisäinen dokumentti. https://opiskelija.oma.metropolia.fi/group/pakki/tyotilat?p_p_id=WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.action=%2Fworkspace%2Fdocuments%2Findex&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.mode=view&workspace.id=340007376. Luettu 12.11.2019

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2014. Arviointikehikko: Opinnäytetyö (AMK). Sisäinen dokumentti. https://oma.metropolia.fi/tyotilat?p_p_id=WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.action=%2Fworkspace%2Fdocuments%2Findex&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.mode=view&workspace.id=111083883&workspace.name=Liiketalous,%20opinnäytetyö_ohjeet¤tFolder=440945. Luettu 12.11.2019.

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017. Opinnäytetyöohje. Sisäinen dokumentti. https://oma.metropolia.fi/tyotilat?p_p_id=WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.action=%2Fworkspace%2Fdocuments%2Findex&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.mode=view&workspace.id=111083883. Luettu 12.11.2019

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2018. Opinnäytetyöprosessi syksy 2018 – kevät 2019. Sisäinen dokumentti. https://oma.metropolia.fi/tyotilat?p_p_id=WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.action=%2Fworkspace%2Fdocuments%2Findex&_WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.mode=view&workspace.id=340007376. Luettu 12.11.2019

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019a. Yhteisö, uudistaja ja kumppani. <https://www.metropolia.fi/tietoa-metropoliasta/>. Luettu 20.3.2019.

Metropolia Ammattikorkeakoulu. 2019b. Metropolian tarina. <https://www.metropolia.fi/tietoa-metropoliasta/metropolian-tarina/>. Luettu 20.3.2019

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019c. Opinnäytetyöprosessi kevät 2019 – syksy 2019. Sisäinen dokumentti. https://oma.metropolia.fi/tyotilat?p_p_id=WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.action=%2Fworkspace%2Fdocuments%2Findex&WorkspacePortlet_WAR_workspaceportlet_struts.portlet.mode=view&workspace.id=111083883&workspace.name=Liiketalous,%20opinnäytetyö_ohjeet¤tFolder=440981. Luettu 12.11.2019.

Mielityinen, Iida & Moitus, Sirpa & Huttu, Kristiina & Isohanni, Irene & Lerkkanen, Jukka & Talvi, Ulla & Uusi-Rauva, Erkki & Vuorinen, Raimo 2001. Opintojen ohjauksen arviointi korkeakoulussa. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 13:2001. Edita, Helsinki

Nummenmaa, Anna Raija & Lautamatti, Liisa 2004. Ohjaajana opinnäytetöiden työprosesseissa. Ryhmäohjauksen käytäntöä ja teoriaa. Tampere University Press, Tampere.

Nummenmaa, Anna Raija & Peräröuho, Heli 2003. Opetuksen ja oppimisen arviointi. Teoksessa Nummenmaa, Anna Raija & Virtanen, Jorma (toim.). Ongelmasta oivallukseen. Ongelmaperusteinen opetussuunnitelma. 2.painos. Tampere University Press, Tampere, 111 - 126.

Ojaniemi, Terhi & Ketola, Pirjo-Leena & Päällysaho, Seliina 2018. Opinnäytetöistä enemmän hyötyä opiskelijalle. Verkkolehti @SeAMK. Päivitetty 22.8.2018. <https://verkkolehti.seamk.fi/index.php/arkisto/2018/opinnaytetoista-enemman-hyotya-opiskelijalle/>. Luettu 14.11.2018

Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2006. Opinnäytetyön laadun tekijät ammattikorkeakoulussa. Suosituksia opinnäytetyötä ohjaaville. http://www.oamk.fi/opinnaytehanke/docs/paatos/opinnaytetyon_laadun_tekijat.pdf. Luettu 12.11.2019

Päällysaho, Seliina & Luomanmäki, Toni & Lehto, Jyri 2018. Työkalu opiskelijoille opinnäytetyön kaupallistamispotentiaalin arviointiin. Verkkolehti @SeAMK. Päivitetty 22.8.2018. <https://verkkolehti.seamk.fi/index.php/arkisto/2018/tyokalu-opiskelijoille-opinnaytetyon-kaupallistamispotentiaalin-arviointiin/>. Luettu 13.11.2018.

Salmi, Mia-Maria 2005. Opinnäytetyöprosessin ja palautejärjestelmän kehittäminen Helian johdon assistenttikoulutusohjelmissa. Teoksessa Taimio, Hilka & Salmi, Mia-Maria. Opinnäytetyöllä onneen. Helian julkaisusarja A:22, 86 - 133.

TENK 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf. Luettu 1.11.2019

Timonen, Pirkko 2008. Opiskelijan ammatillisen kehittymisen edistäminen opinnäytetyön tekemisen avulla. Lisensiaatintyö. Kasvatustieteiden tiedekunta. Tampereen yliopisto. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/76490/lisuri00083.pdf?sequence=1>. Luettu 13.11.2019.

Tuomi, Sirpa & Latvala, Eila a. Opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. <https://oppimateriaalit.jamk.fi/yamk-kasikirja/>. Luettu 13.11.2019

Tuomi, Sirpa & Latvala, Eila b. Opinnäytetyö prosessina. Opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. <https://oppimateriaalit.jamk.fi/yamk-kasikirja/opinnaytetyo-prosessina/>. Luettu 13.11.2019.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 18.12.2014/1129. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2014/20141129?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ammattikorkeakoulu>. Luettu 22.11.2018

Vehviläinen, Sanna 2014. Ohjaustyön opas. Yhteistyössä kohti toimijuutta. Gaudeamus, Helsinki.

Kyselylomake

Kysely Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessista

Olen liiketalouden opiskelija, joka tekee opinnäytetyötään Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessista. Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää mitä Metropolian liiketalouden opinnäytetöitä ohjaavat opettajat ajattelevat työstä ohjausprosessista. Kyselyn vastauksia käytetään liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessin parantamiseen.

Taustakysymykset

1. Mihin aihepiiriin liittyviä opinnäytetöitä ohjaat pääsääntöisesti?

- Valitse yksi vaihtoehto**
- ☐ Esimiestyö ja johtaminen
 - ☐ Laskentatoimi
 - ☐ Markkinointi
 - ☐ Rahoitus
 - ☐ Liiketalous yleensä

*2. Kuinka monta vuotta olet ohjannut amkin opinnäytetöitä?

--Valitse tästä--

3. Kuinka monta opinnäytetöitä sinulla on keskimäärin ohjauksessa vuodessa?

alle 5

Opinnäytetyö

4. Kerron opinnäytetyöohjattavilleni opinnäytetyön ohjausprosessin aikana selkeästi...

	Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
... mikä on ammattikorkeakoulun opinnäytetyö	☐	☐	☐	☐	☐
... miksi ammattikorkeakoulussa tehdään opinnäytetyö	☐	☐	☐	☐	☐
... mitkä ovat liiketalouden opinnäytetyön tyypit	☐	☐	☐	☐	☐
... eri mahdollisuuksista opinnäytetyön suorittamiseen (yksilötyö, parityö, monialainen yhteistyö)	☐	☐	☐	☐	☐
... hyvistä tieteellisistä käytännöistä	☐	☐	☐	☐	☐
... opinnäytetöiden arviointiperusteet	☐	☐	☐	☐	☐

Yleistä opinnäytetyön ohjausprosessista

5. Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessi näkee opiskelijan

- Valitse 1**
- ☐ aktiivisena toimijana
 - ☐ ohjauksen kohteena

6. Metropolian liiketalouden opinnäytetöiden ohjausprosessissa ohjauksen kohteena on ensisijaisesti

- Valitse 1**
- ☐ prosessi
 - ☐ itse opinnäytetyö
 - ☐ molemmat
 - ☐ En osaa sanoa

7. Minulla on riittävä perehtyneisyys liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoon ja sen luonteeseen

Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
☐	☐	☐	☐	☐

8. Minulla on vapaus harjoitella mikä on sopivin ohjaustapa kullekin opinnäytetyöohjattavalle

Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
☐	☐	☐	☐	☐

9. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa kiinnitetään huomiota opinnäytetyöohjattavan toimijuuden vahvistamiseen

Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
☐	☐	☐	☐	☐

10. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa kiinnitetään huomiota yhteisöllisyyden opetteluun

Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
☐	☐	☐	☐	☐

Opinnäytetyön aloitusvaiheen ohjaaminen

11. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessiin ei tällä hetkellä kuulu kirjallisen ohjaussopimuksen teko. Oisiko kyseisen sopimuksen teko mielestäsi tarpeellista?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Miksi?

12. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa kiinnitetään riittävästi huomiota...

	Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
... aiheen valitsemiseen ja rajaamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
... ajankäytön suunnitteluun ohjaamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
... opinnäytetyösuunnitelman teossa auttamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
... tiedonhankinnassa auttamiseen	☐	☐	☐	☐	☐

Suorakulmion muutosnappi

Opinnäytetyön työvaiheen ohjaaminen

13. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa annetaan riittävästi ohjausta tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmän valintaan

Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
☐	☐	☐	☐	☐

13. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa annetaan riittävästi ohjausta tutkimusongelmaan sopivan tutkimusmenetelmän käyttöä

Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
☐	☐	☐	☐	☐

14. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa kiinnitetään riittävästi huomiota opiskelijan motivoimiseen

Täysin eri mieltä	Jokeenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokeenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
☐	☐	☐	☐	☐

Opinnäytetyön arviointi ja palautteen anto

15. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa arviointi edistää opinnäytetyöohjattavan oppimista.					
Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
-	☐	☐	☐	☐	☐
16. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa kiinnitetään huomiota palautteenantotilanteisiin.					
Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
-	☐	☐	☐	☐	☐
17. Metropolissa liiketalouden opinnäytetyön ohjausprosessissa käytetään monipuolisesti eri palautemuotoja (ohjaajan palaute, vertaispalaute).					
Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
-	☐	☐	☐	☐	☐
18. Metropolissa liiketalouden ohjelmassa opinnäytetyöt arvioidaan huolellisesti arviointikriteerien mukaan.					
Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
-	☐	☐	☐	☐	☐

[Siirry kyselyn muotoon lista](#)

Muuta sanottavaa

Alla olevaan kenttään voit kirjoittaa halutessasi lisäkommentteja

Tietojen lähetyk

Tallenna

Kiitos vastauksistasi!